

## Κραυγή αγωνίας για την Πολιτιστική Κληρονομιά!

Κραυγή αγωνίας για την πολιτιστική κληρονομιά του νησιού μας εξέπεμψε με επιστολή της προς συναρμόδια υπουργεία, υπηρεσίες και φορείς η Δήμαρχος Μαρία Ναδάλη εκ μέρους του Δήμου. Η επιστολή απευθύνεται προς την Υπουργό Πολιτισμού κ. Λ. Μενδώνη, την Εφορεία Αρχαιοτήτων Κυκλάδων, τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ.Κ. Σκρέκα, τον Υπουργό Νησιωτικής Πολιτικής κ. Γ. Πλακιωτάκη, την Υπηρεσία Δόμησης Μήλου, το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Σύρου και την Αρχιτεκτονική Επιτροπή Σίφνου με κοινοποίηση στους φορείς του νησιού μας. Η επιστολή έχει επί λέξει ως εξής:

«Με την επιστολή μας εκφράζουμε την έντονη ανησυχία μας για την καταστροφή της πολιτιστικής κληρονομιάς του νησιού μας και την ανάγκη προστασίας, ελέγχου και ανάδειξης των φυσικών και πολιτιστικών στοιχείων του τόπου μας. Σε ένα τοπίο συνεχώς μεταβαλλόμενο από την ξέφρενη «ανάπτυξη», αποτέλεσμα του έντονου τουριστικού κύματος των τελευταίων ετών, η μόνη σωτηρία που θα μπορούσε να υπάρξει θα ήταν τα μέτρα προστασίας και η περιφρούρησή τους από τις αρμόδιες αρχές και υπηρεσίες. Ένα «φρένο» που απαιτείται απεγνωσμένα σε όλες τις επικείμενες καταστροφές και αλλοιώσεις. Στοιχεία καταστροφικά για το νησί μας αποτελούν:

- > Οι άδειες για κατασκευή κολυμβητικών δεξαμενών σε κατοικίες (για ιδιωτική χρήση) καθώς και οι μεγάλες εκτάσεις

- με υδροβόρα φυτά, που μεγαθύνουν το πρόβλημα της λειψυδρίας!
- > Η αδειοδότηση για υπόσκαφα, που πριμοδοτούνται με την αύξηση του συντελεστή δόμησης καθώς και η κατασκευή κτισμάτων με ανεπίχριστη πέτρα. Πόσες οικοδομές έχουν γίνει, αλλοιώνοντας τη μορφολογία του νησιού μας και την ιδιαίτερη αρχιτεκτονική φυσιογνωμία του, η οποία αποτελεί στοιχείο με ιδιαίτερη πολιτιστική, περιβαλλοντική και οικονομική αξία, αφού συνιστά σημείο αναφοράς για την τουριστική προβολή του νησιού μας. Η αδειοδότηση για τα πέτρινα κτίσματα που προσπαθεί να μιμηθεί τα παλιά αγροτόσπιτα, το μόνο που καταφέρνει είναι να "γεννά" βίλες που αλλοιώνουν την εικόνα της Σίφνου.
- > Η έγκριση αδειών σε κοντινή απόσταση και οπτική επαφή με μνημεία ιδιαίτερης πολιτιστικής αξίας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η περιοχή της Πουλιάτης, όπου η ομώνυμη εκκλησία αποτελεί κρηυγμένο μνημείο (ΦΕΚ 209/Β/19.04.1991) με ακτίνα προστασίας 200 μέτρων! Στο συγκεκριμένο σημείο η καταστροφή που γίνεται είναι οριστική και ανεπανόρθωτη με άδειες υβριστικές για το περιβάλλον και για το μνημείο της Πουλιάτης.
- > Η αλλοίωση μονοπατιών, που συμβάλλει στην αλλοίωση της μορφολογίας του νησιού. Επιπλέον, παρόλο που όλη η Σίφνος είναι κρηυγμένη από το Υπουργείο Πολιτισμού με Προεδρικό Διάταγμα

(ΦΕΚ 917/Β/14-7-1976) ως τόπος ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, δεν έχει αποσαφηνιστεί μέχρι σήμερα ο φορέας (ή οι συναρμόδιοι φορείς) που έχει την αρμοδιότητα και την υποχρέωση προστασίας του και εμπράκτως μπορεί να ενεργήσει προς την κατεύθυνση αυτή.

Ζητάμε την άμεση παρέμβαση των Υπηρεσιών για την προστασία των "υπολειμμάτων" της περιοχής της Πουλιάτης που έχει "κατασπαραχθεί" καθώς και:

1. Να απαγορευθούν τα υπόσκαφα που αλλοιώνουν τη φυσιογνωμία του νησιού.
2. Να απαγορευθούν οι ιδιωτικές πισίνες (όπως ισχύει στη γειτονική Σέριφο με το Π.Δ. 930 Δ/24.10.2002), κυρίως λόγω της έντονης λειψυδρίας που παρατηρείται στα άνυδρα νησιά μας, ειδικά κατά τους θερινούς μήνες με την ολόενα και αυξανόμενη τουριστική κίνηση.
3. Να απαγορευτεί η κατασκευή εμφανών λιθοδομών (η τοιχοποιία να ασπρίζεται σύμφωνα με τα παραδοσιακά πρότυπα).
4. Να ορισθεί στην εκτός σχεδίου δόμηση τα κτίσματα να είναι ισόγεια με ανώτατο ύψος τα 4,5 μέτρα, όπως προβλέπεται στο σχετικό Διάταγμα για τη Σέριφο (ΦΕΚ 930 Δ/24.10.2002).
5. Να αποσαφηνιστεί ποιος είναι ο φορέας (ή οι συναρμόδιοι φορείς) που έχει την ευθύνη της προστασίας της Σίφνου ως τοπίου με ιδιαίτερο φυσικό κάλλος (σύμφωνα με το Π.Δ.). Φορείς, κάτοικοι και φίλοι της Σίφνου αγωνιούν!



Η παραδεισένια και «αμόλυνη», ευτυχώς, ακόμα Χερρόνησος. Έχουν κάθε δικαίωμα οι κάτοικοι της να θέλουν να την προστατεύσουν (Από ανάρτηση στο Facebook)

## Σίφνος: Μαζική διαμαρτυρία για τοποθέτηση κεραίας κινητής τηλεφωνίας

Με έντονο τρόπο έδειξαν την αγανάκτηση και τη διαμαρτυρία τους, σύσσωμοι οι κάτοικοι στο νησί της Σίφνου, για την κεραία κινητής τηλεφωνίας, γνωστού παρόχου, που "ξεφύτρωσε" στην ταράτσα ενοικιαζόμενων δωματίων στον οικισμό της Χερρόνησου. Μάλιστα έχει σταλεί και ενυπόγραφη καταγγελία των κατοίκων του οικισμού, που αφορά στη διαμαρτυρία τους για την συγκεκριμένη εγκατάσταση σε ιδιωτικό χώρο εντός οικισμού, καθώς θεωρούν ότι αυτή θα είναι επιβλαβής για την υγεία τους.

**Μ. Ναδάλη: "Για εμάς είναι ηθική υποχρέωση, ανεξάρτητα από τη νομιμότητα"**

Η δήμαρχος Σίφνου, Μαρία Ναδάλη, μίλησε στην "Κοινή Γνώμη" για τις έως τώρα εξελίξεις πάνω στο θέμα και τόνισε πως "για εμάς είναι ηθική υποχρέωση, ανεξάρτητα από τη νομιμότητα ή όχι της κεραίας. Σημασία έχει να στηρίξουμε την βούληση τοπικής κοινωνίας, καθώς είναι συλλογική και δεν αφορά σε έναν κάτοικο ή σε μία ομάδα ανθρώπων, είναι το σύνολο της κοινωνίας που αντιδρά σε αυτή την κίνηση. Αντιδρά όλος ο οικισμός της Χερρόνησου. Προς το παρόν δεν έχει διευκρινιστεί αν η τοποθέτηση της κεραίας, έγινε με πρωτοβουλία της εταιρείας, η οποία μπορεί να δέχτηκε παράπονα από άποψη κάλυψης του οικισμού ή αν έχει τοποθετηθεί ύστερα από αίτημα ενός συγκεκριμένου ιδιοκτήτη, που επιθυμεί να έχει μεγαλύτερη κάλυψη στα ενοικιαζόμενα

Συνέχεια στη σελ. 7

## Το πρώτο βοτανικό μονοπάτι της Σίφνου είναι γεγονός!

Η Δημοτική Κοινωφελής Επιχείρηση Σίφνου σε συνεργασία με το Cyclades Preservation Fund που είχε προκηρύξει διαγωνισμό για την πραγματοποίηση περιβαλλοντικών δράσεων σε πέντε Κυκλαδονήσια το φθινόπωρο του 2021, και με τον νικητή του διαγωνισμού κ. Κωνσταντίνο Φαφαλιό, πραγματοποίησαν δράση γνωριμίας και ευαισθητοποίησης για την χλωρίδα του νησιού την Πέμπτη 27 Απριλίου 2023. Η ιδέα που αφορούσε στην καταγραφή, ταυτοποίηση και σηματοδότηση φυτών της περιοχής σχεδιάστηκε όλο το διάστημα που μεσολάβησε σε συνεργασία με την βιολόγο κ. Ράνια Παπακώστα, τον γεωπόνο κ. Νικηφόρο Κάραβο, τον κ. Μάριο Λέβι που ασχολείται με την περμακουλτούρα στη Σίφνο, τον φωτογράφο κ. Χρήστο Ασημακόπουλο και πραγματοποιήθηκε με τις δασκάλες κ. Σοφία Σκυλίτση και κ. Ελένη Κυριαζίδου, τον δάσκαλο κ. Σωτήρη Μητσιάκο, τις μαθήτριες και τους μαθητές της Στ' τάξης του Δημοτικού Σχολείου Σίφνου που τοποθέτησαν μικρές καλαίσθητες πινακίδες στα φυτά ώστε να μπορούν να τα αναγνωρίζουν οι περιπατητές του πολυσύχναστου μονοπατιού που αρχίζει από τα Φυράγιο, βρίσκεται μέσα στην περιοχή Νατούρα 2000 της Σίφνου και οδηγεί σε αρκετούς διαφορετικούς προορισμούς (Προς Άγιο Ανδρέα, Προφήτη Ηλία, Βαθύ, Τόσο Νερό, Παναγιά του Νήλιου, Μαύρο χωριό...).

Στην αρχή του μονοπατιού τοποθετήθηκε μεγάλη επεξηγηματική πινακίδα και στην διαδρομή μικρότερες πινακίδες που δείχνουν τις φωτογραφίες του κάθε φυτού και αναφέρουν την λατινική ονομασία, την κοινή ελληνική και την ονομασία στην ντοπιολαλιά - όπου υπήρχε. Έχουν ταυτοποιηθεί και φωτογραφηθεί 33 διαφορετικά φυτά και σήμερα τοποθετήθηκαν οι περισσότερες από τις ταμπελίτσες στα φυτά που υπάρχουν αυτή την εποχή στο μονοπάτι με σκοπό την ολοκλήρωση του ως τον προσεχή χειμώνα με την τοποθέτηση και των φθινοπωρινών και χειμωνιάτικων φυτών.



Μερικά από τα φυτά του βοτανικού μονοπατιού με τις πινακίδες τους. (Φωτ. Αρχείο ΔΗΚΕΣ)

**Ευχαριστούμε θερμά για τη συνεργασία:**

- τις εκπροσώπους του Cyclades Preservation Fund που ταξίδεψαν για το σκοπό αυτό στη Σίφνο: την κ. Νάσια Κασσελά, Διευθύντρια Προγραμμάτων και την κ. Ειρήνη Καραθάνου, Υπεύθυνη Θαλασσιών προγραμμάτων,
- την διευθύντρια του Δημοτικού Σχολείου Σίφνου κ. Κατερίνα Γαβαθοπούλου
- όλους όσοι προαναφέρθηκαν ή βοήθησαν με κάθε τρόπο στην πραγματοποίηση του 1ου Βοτανικού Μονοπατιού της Σίφνου με την ευχή σύντομα να ακολουθήσουν κι άλλα!

Σ.Κ.

## Η Περιφερειακή Ένωση Δήμων Ν. Αιγαίου υιοθέτησε αίτημα των Δήμων

Στις 3 Μαρτίου συνεδρίασε στην Αθήνα το Διοικητικό Συμβούλιο της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων (ΠΕΔ) Ν. Αιγαίου με θέμα: «Αίτημα Δήμων Σίφνου, Σεριφου, Μήλου, Κιμώλου για την απευθείας μεταφορά ασθενών με σοβαρά περιστατικά σε νοσοκομεία της Αθήνας». Αφού άκουσε την προφορική εισήγηση του Προέδρου, του Αντιπροέδρου και της Δημάρχου Σίφνου, έλαβε υπόψη το Π.Δ. 75/2011, το αίτημα - ψήφισμα των κατοίκων, εργαζομένων και παραθεριστών της Σίφνου, την με αρ. 108/2022 ομόφωνη απόφαση του Δήμου Σίφνου και μετά από διαλογική συζήτηση, αποφάσισε ομόφωνα:

1. Να ζητηθεί η αερομεταφορά ασθενών με σοβαρά προβλήματα υγείας που χρήζουν αντιμετώπισης σε τριτοβάθμια νοσοκομεία περιβάλλουσας, να μεταφέρονται απευθείας στα εξειδικευμένα νοσοκομεία των Αθηνών.
2. Να υπάρξει νομοθετική ρύθμιση έτσι ώστε να γίνεται η δυνατότητα στους δήμους των νησιών να συνάπτουν συμβάσεις αερομεταφοράς ασθενών με ιδιωτικούς οικονομικούς φορείς παροχής των προαναφερόμενων υπηρεσιών.
3. Το παρόν αίτημα να σταλεί στο αρμόδιο Υπουργείο Υγείας, για περαιτέρω ενέργειες.
4. Εξουσιοδοτεί τον Πρόεδρο για την υπογραφή κάθε σχετικού εγγράφου.

## Γενική Συνέλευση και αρχαιρεσίες στην Αδελφότητα Σιφνίων ο "Αγ.Συμεών"

Την Κυριακή 2 Απριλίου 2023, πραγματοποιήθηκε στο γραφείο της Αδελφότητας, (Αριστοτέλους 75,πλ.Βικτωρίας) η τακτική Γενική εκλογοαπολογιστική συνέλευση των μελών του σωματείου και έγιναν οι αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέου Δ.Σ. Το κλίμα ήταν ιδιαίτερα φιλικό και ήρεμο και η χαρά όλων που, επιτέλους μετά από την αναγκαστική μακροχρόνια παύση, λόγω της πανδημίας, επανήλθε και η λειτουργία της Αδελφότητας στην κανονικότητά της. Τα μέλη του Δ.Σ που εξελέγησαν, συγκροτήθηκαν στη συνέχεια, στις 6 Απριλίου, σε σώμα ως εξής:

Μαργαρίτα Βασταρδή, **Πρόεδρος**  
Μόσχα Ανδριτοάκη, **Αντιπρόεδρος**  
Γιώργος Συναγρίδης, **Γραμματέας**  
Κώστας Ν Καλογήρου, **Α' Ταμίας**,  
Φώτης Τσίπης **Β' Ταμίας**,  
**Μέλη:** Απόστολος Κρούστης, Γιώργος Μπελιός, Ελένη Συναγρίδη, Σάββας Συρμόπουλος  
**Αναπληρωματικά μέλη** με αλφαβητική σειρά: Ατσόνιος Κ.Αντώνης, Μενεγάκης Γ.Παναγιώτης, Παπάς Χρήστος.  
**Για την Εξελεγκτική Επιτροπή:** Ανδρακάκος Ζέτα, Λεμπέσης Ι Αντώνης, Σανάκης Ν.Γιάννης.

Λόγω πληθώρας ύλης, εκτενέστερη αναφορά για τα λεχθέντα στη Γ.Σ. θα έχουμε στο προσεχές φύλλο.

# ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΣΙΦΝΙΩΝ

## Βαφτίσεις

• Στο μοναστήρι του Αγίου Συμεών έγιναν τα βαφτίσια των παιδιών του Νικόλα Μαυρογιάννη και της Κατερίνας Σκανδάλη και ονομάστηκαν Αρετή με νονό τον Κωνσταντίνο Κάραβο και Ιωάννης με νονό τον Κωνσταντίνο Ζαγκοβά. Ακολούθησε πλούσιο κέρασμα και γλέντι με τον Νίκο Μαυρογιάννη στο λαούτο και τον Φίλιππο Πατριάρχη στο βιολί. Οι παππούδες και οι γιαγιάδες εύχονται να ζήσουν τα νεοφώτιστα.

• Στην εκκλησία του Αγίου Φανουρίου Δραπετσώνας έγινε η βάφτιση του γιού του Άκη Α. Κουλούρη και της Βαλέριας Σ. Σπυράτου και ονομάστηκε Σπύρος. Η οικογένεια Ανάργυρου Κ. Κουλούρη εύχεται να ζήσει!!!!  
- Σπύρος!! ο νεοφώτιστος Σιφνιοκεφαλονίτης και αδερφός του Άγγελου μα και της Αφροδίτης!!  
- Να έχει υγεία πάντοτε να χαίρονται οι γονείς του παππούς, γιαγιάδες και νονός φίλοι και συγγενείς του.  
- Κι ο πάππος του που "έφυγε"... θα λάμπει απ'τη χαρά του μαζί μας είναι!! χαιρέται!! που πήρε τ' όνομά του!!  
- Σπύρο νάσαι καλότυχος σε όλη τη ζωή σου και οι ευχές απ' όλους μας νάσαι πάντα μαζί σου!!!  
Να σας ζήσει!!!

**Ανάργυρος Κ. Κουλούρης**

• Στην Παναγία του Μπαλή, στον Αρτεμώνα, βαφτίστηκε το αγοράκι του Αντώνη Νικολάου Λεμονή (Γκαρή) και της Ελισάβετ Παπαντωνίου και ονομάστηκε Νικόλαος. Νονά του η Σοφία Μακρίδου.

Μετά το μυστήριο, οι γονείς του νεοφώτιστου περιποιήθηκαν πλουσιοπάροχους προσκεκλημένους τους στο εστιατόριο «Περίβολι», στον Αρτεμώνα.

## Θάνατοι

### Φλώρα Λουμιδή - Τουλή

Έφυγε από τη ζωή στο σπίτι της, στην Δάφνη αφού ταλαιπωρήθηκε και σωματικά και νοητικά για αρκετά μεγάλο χρόνο, η αγαπητή Φλώρα Λουμιδή - Τουλή.

Άνθρωπος δραστήριος, δυναμικός και πολύ δοτικός, μεγάλωσε στην Αθήνα από Σιφνιούς γονείς που της μετέδωσαν μαζί με τη γιαγιά της, το Φλώ (Σκλάβαινα) το «μικρόβιο» της αγάπης για τη Σίφνο και τον άνθρωπο. Τελειώνοντας το Γυμνάσιο προσλήφθηκε στο μεγάλο φαρμακείο του Μπακάκου και από τότε έγινε η Φλώρα η Μπακάκαινα. Πόσοι και πόσοι Σιφνιοί δεν πέρασαν από το φαρμακείο για να τους εξυπηρετήσει, να τους βοηθήσει, να τους τρέξει στους γιατρούς. Όταν παντρεύτηκε τον αιμηνήστο καπετάν Γιώργη Λουμιδή από το Πετάλι, σταμάτησε να δουλεύει αλλά δεν σταμάτησε να συντρέχει και να φροντίζει όποιον της το ζητούσε. Πάντα το σπίτι της, είτε στη Δάφνη, είτε το καλοκαίρι στο Λιαροκόπι, ήταν ανοιχτό και φιλόξενο.

Δυστυχώς τα τελευταία χρόνια σωματικά και νοητικά σιγά - σιγά κατέρρεε μέχρι που ήρθε το τέλος. Στο Νεκροταφείο της Δάφνης τα ανίψια της μαζί με συγγενείς και φίλους την συνόδευσαν με σεβασμό και θλίψη.

Ας είναι ελαφρύ το χόμα που δέχτηκε αυτήν την γυναίκα που, όπως γράφει ο βαφτισιμικός της ο αρχιμάγειρας Κώστας Βασάλος, στην ανάρτησή του στο διαδίκτυο, «τη ζωή της στόλισε, το νοιάξιμο για τον συνάνθρωπο που πονά και έχει δυσκολίες».

**M.B.**

### Ευχαριστήριο

Σε όλους όσοι εκδήλωσαν την συμπράξασή τους με κάθε τρόπο για το πένθος μας για τη μεγάλη απώλεια της αγαπημένης μας **Ρίτας Γεωργούλη** θερμότητα ευχαριστούμε. Η οικογένειά της

### Ευδοξία Ναδάλη



Στην Καταβατή, στο χωριό που γεννήθηκε, μεγάλωσε και έζησε, άφησε την τελευταία της πνοή μία αγαπητή γυναίκα, η Ευδοξία Ναδάλη, το γένος Μαυρογιάννη. Μεγάλωσε σε μία δεμένη παραδοσιακή

οικογένεια που εμφύσησε στα παιδιά της την πίστη στο Θεό και την προσήλωση στα σιφνεία ήθη και συνήθειες. Δεν ήταν τυχαίο ότι μέσα από την πατρική της οικογένεια ξεπήδησε ένας ευσεβής ιερωμένος του νησιού μας και αδελφός της εκλιπούσης, ο αιμηνήστος και αοίδιμος παπα-Νικόλαος Μάντζαρρος. Είχε την ευλογία να συνδέσει την ζωή της με ένα καλό και ευσεβή σύντροφο και να δημιουργήσουν μαζί μια όμορφη οικογένεια.

Άνθρωπος δοτικός και συναισθηματικός η Ευδοξία στήριζε με την αγάπη και τις φροντίδες της τον άντρα της και τα τέσσερα παιδιά της και όταν μεγάλωσαν χαίροταν για την πρόοδο και τις όμορφες οικογενειακές δημιουργίες. Δυστυχώς η μοίρα δεν στάθηκε καλή μαζί της και περίπου είκοσι πέντε χρόνια πριν έχασε τον αγαπημένο της γιο, τον αξεχαστο και εξαίρετο Αντώνη. Έκτοτε ο πόνος δεν έφυγε ποτέ από την ψυχή της παρά τις χαρές που της έδωσαν τα παιδιά και τα εγγόνια της. Η νεκρώσιμη ακολουθία ψάλλθηκε στον Αη-Γιώργη της Καταβατής με τη συμμετοχή πολλών συγγενών και φίλων που ήρθαν για να πουν το στερνό αντίο σε μια γυναίκα ευσεβή και καρτερική που με υπομονή και αξιοπρέπεια σήκωσε τον δικό της σταυρό για πολλά χρόνια. Αιώνια της η μνήμη

### Στη γιαγιά Ευδοξία

- Έφυγες για τους ουρανούς γιαγιά από κοντά μας! αλλά ποτέ δεν θα χαθείς μέσα από την καρδιά μας!  
- Όσα μας είπες πάντοτε θα ναι μες το μυαλό μας και οι συμβουλές γιαγιάκα μας έγιναν φυλαχτό μας!  
Καλο Παραδείσο!

### Γιώργος και Παναγιώτης Ν. Ναδάλης

**Στη γιαγιά μου**  
- Αντί να έρθουν ευχές σήμερα στη γιορτή μου, με ένα τηλεφώνημα άδειασε η ψυχή μου!  
- Γιαγιά μου, είμαι μακριά δεν θα σε χαιρετήσω μα απ την ψυχή και το μυαλό ποτέ δεν θα σε σβήσω.  
- Να μη φοβάσαι τίποτα! Γιατί δεν θα σαι μόνη! Θα είσαι μες την αγκαλιά Του θείου του Αντώνη!  
- Για μένα...ήσουν θησαυρός με αμύθητη αξία! να χεις καλό Παράδεισο γιαγιάκα Ευδοξία!

### Ο εγγονός σου, Γιώργος Ν. Ναδάλης

### Στην Ευδοξία μου, (Ναδάλη)

Λένε ότι ο θάνατος είναι λύτρωση από τα βάσανα της ζωής.Ομως ο πόνος που αφήνει στην οικογένεια,τους,συγγενείς και φίλους είναι αβάσταχτος.Υπήρξες μία καλή σύζυγος,μητέρα και φίλη, πέρασες πολλές δοκιμασίες και έζησες τον μεγαλύτερο πόνο, που ήταν ο χαμός του παιδιού σου.Τώρα ίσως να ξανασημανηθείτε και πάλι στον Ουρανό..Όσο ζω θα σε θυμάμαι με πολλή αγάπη..

### Φεβρωνία Τρούλλου-Λαζού.

### Μαργαρίτα Ν. Φραντζή



Ανήμερα της μεγάλης γιορτής του Ευαγγελισμού και της Εθνικής επετείου έφυγε για την αιωνιότητα η αγαπητή Μαργαρίτα Φραντζή (το γ. Βασάλου) ύστερα από μία σύντομη και αναπάντεχη περι-

πέτεια που είχε με την υγεία της. Γεννήθηκε μεγάλωσε και έζησε ως το τέλος της, στο Πάνω Πετάλι, έχοντας ως οδηγό στη ζωή της την θρησκευτική παράδοση, τα ήθη και τα έθιμα του νησιού μας.

Με τον καλό της σύζυγο Νίκο (Διογένη) δημιούργησαν μια καλή και δεμένη οικογένεια και μέσα σε ήρεμο και γαλήνιο περιβάλλον ανάθρεψαν τα παιδιά τους.

Όταν έχασε τον σύντροφό της τα παιδιά και τα εγγόνια της στάθηκαν κοντά της με αγάπη και με την παρουσία και το ενδιαφέρον τους φροντίζον να αναπληρώσουν την απουσία του. Δυστυχώς μία πρόσμενη εξέλιξη στην υγεία της έφερε το τέλος.

Η εξόδιος ακολουθία ψάλλθηκε στον αγαπημένο της Αη-Γιάννη και η ταφή έγινε στον Αη-Παύλο με τη συμμετοχή πολλών συγγενών και φίλων. Όλοι όσοι την γνώρισαν και την έζησαν θα την θυμούνται ως μία αξία και χρυσόχερα γυναίκα και ως μία στοργική κόρη, σύζυγο, μάνα και γιαγιά που ως το τέλος της ζωής της έμεινε πιστή στις όμορφες σιφνείες παραδόσεις.

### Μαργαρίτα Γιαγιάτσο



Έφυγε για το μεγάλο ταξίδι η θεία μας Μαργαρίτα Γιαγιάτσο. Ήταν κόρη του Αντώνη Αβρανά και της Καλλιόπης Χρυσού. Είχε παντρευτεί το Γιώργο το Γιαγιάτσο.

Ήταν ένα ζευγάρι ωραίο και πολύ αγαπημένο. Όταν έχασε το θείο άρχισαν τα προβλήματα. Τα τελευταία χρόνια ήταν πολύ δύσκολα. Η αδελφή της η Ασπασία και η ανίψια της Πόπη ήταν μέρα νύχτα στο πλευρό της. Η θεία Μαργαρίτα ήταν γλυκιάτη φυσιογνομία και πολύ καλή χριστιανή. Καλό Παράδεισο θεία μας.  
- Παιδιά δεν ήταν τυχερό να κάνετε δικά σας όμως όλα τα' ανίψια σας ήτανε και παιδιά σας.  
- Μαζί με το Γιωργάκι σου δυο σπάνιοι άνθρωποι στων ανιψιών σας τις χαρές ήσασταν πάντα πρώτοι.  
- Γαμπρός από το σπίτι σας πήγα στην εκκλησία δεν το ξεχνώ όσο θα ζω εγίνατε θυσία.

### Ο ανιψιός σου Νίκ. Κρούστης (Φυσάκι)

### Δωρεές

• Στη μνήμη της αγαπημένης τους **Ρίτας Γεωργούλη**, η οικογένειά της πρόσφερε στην Αδελφότητα 50 ευρώ

• Στη μνήμη του λατρευτού τους **Νίκου Λεμονή** η οικογένειά του πρόσφερε 50 ευρώ στην Αδελφότητα μας.

### Μνημόσυνο

• Την Κυριακή 11 Ιουνίου 2023 και ώρα 10 π.μ. τελούμε στον Ι.Ν. Παναγίας Μαρμαριώτισσας Χαλανδρίου το 40ήμερο μνημόσυνο της αγαπημένης μας **Μαρίας Συρμπούλου - Θεολόγου** και σας καλούμε να παραστείτε και να προσευχηθείτε μαζί μας για την ανάπαυση της ψυχής της

### Η οικογένειά της

### Νίκος Κων. Λεμονής



Αφού πάλεψε ο Νίκος του Γκαρή για μεγάλο διάστημα με την κακή πλευρά του καρκίνου με απaráμιλλη γενναίτητα και αξιομιμητο θάρρος, και αφού κέρδισε αρκετές μάχες, έχασε τελικά τον πόλεμο, βυθίζοντας σε

βαρύ πένθος την αγαπημένη του γυναίκα, τα παιδιά, τ' αδέρφια του αλλά και όλους όσοι τον γνώριζαν και τον συναναστρεφόταν.

Το κενό της απουσίας του, από εδώ και στο εξής, θα χάσκει σκοτεινό και πένθιμο στη ζωή των αγαπημένων του, όμως μέσα από τις όμορφες αναμνήσεις που αφήνει, θα εξακολουθεί να βρίσκεται πάντα ανάμεσά τους, γελαστός, προστατευτικός, στοργικός και γενναίοδωρος.

Στην Παναγία την Κόχη, στον Αρτεμώνα, στο γενέθλιο χωριό του ψάλλθηκε η εξόδιος ακολουθία με τη συμμετοχή πλήθους συμπολιτών μας και στο Κοιμητήριο της Αγ. Άννας έκλεισε ο κύκλος της επίγειας ζωής του.

Ας είναι η μνήμη του ακοιμητή.

### M.B.

### Στη μνήμη του Νίκου του Γκαρή

"Ο Απρίλης με τον θάνατο χορεύουν και γελούν..." λέει ο ποιητής των *Ελεύθερων πολιτορχημένων*. Αλλά ο άλλος ο ποιητής της Μονεμβασίας γράφει: "Είναι ένα φως γύρω μας και μέσα μας που δε στερεύει δε χωράει ο πόνος μες το φως.

Ας τον διώξουμε, θα τον διώξουμε.

Όπου κι αν φάξεις είναι φως, το φως κερδίζει απ' την αρχή τα χέρια μας είναι ανοίξει πια,δε χωράει η πίκρα μέσα στο φως  
Να λες ουρανό κι ας μην είναι."

Αυτός ήταν ο Νίκος, του Γκαρή ο γιος, ένας άνθρωπος γεμάτος φως, ευθυτενής, περήφανος εύστροφος, δραστήριος,ευφύης που δεν επέτρεψε ποτέ στον εαυτό του να λυγίσει ούτε και στην ύστατη μάχη της ζωής και του θανάτου.

Έφυγε πολύ σύντομα μετά τον θάνατο της αγαπημένης του αδελφής για την αιώνια ζωή, περιστοιχισμένος με την αγάπη των προσφιλών του προσώπων.

Μεγαλωμένος στον Αϊ Λούκα ανάμεσα στον καφενέ του πατέρα του και στο αναλόγιο που για χρόνια υπηρετούσε ο αξιομνημόνευτος Ντίνος, ανδρώθηκε και πήρε το δρόμο για το μεγάλο λιμάνι. Εκεί όπως και πολλοί άλλοι νέοι συμπαιρωτές του σπούδασε μηχανικός και χάραξε τη ρότα του στις θαλάσσιες και τους υκεανούς ως μηχανικός στα καράβια, όπου και διέπρεψε.Πάντα όμως γύριζε σε τούτη τη μικρή πατρίδα, στη γειτονιά του Αϊ Λούκα, στο σπίτι το πατρικό, να πάρει λίγη απ' την δικιά της αρμύρα, την στοργή των γονιών, των φίλων το αντάμωμα.

Όπου ο έρωτας τον άρπαξε και τον έφερε πιο ψηλά εκεί κοντά στους μύλους του Αρτεμώνα να αγναντεύει σε κάθε γυρισμό όλα τα χωριά απ' την αυλή του και "Α! Νηγιά τ' ανήφορο".Και όταν πια κατέληξε να εργάζεται και να καθιστά με τις γνώσεις και την επίβλεψη του αξιόπλοτα τα πλοία από το λιμάνι του Πειραιά και εγκαταστάθηκε στην Καλλιθέα με κάθε ευκαιρία ερχόταν να "μυρωθεί" με το αέρι του νησιού, χαιμώνα καλοκαίρι και με οποιεσδήποτε συνθήκες.

Το όμορφο σπιτικό του συμπληρώθηκε με την απόκτηση των δύο γιων του, του Ντίνου και του Αντώνη.

Τα δύο καμάρια του που ολοκλήρωσαν την ευτυχία του με την γέννηση των εγγονών του, της Ιωάννας, της Κατερίνας και του Νικόλα.

Έφυγες ένας ακόμα αγαπημένος εξάδελφος από εκείνους που είχε πολύ στενούς δεσμούς όσο ζούσε ο Γιάννης μου, γιατί είχατε τα ίδια προτερήματα και τους ίδιους έρωτες στην επίγεια ζωή σας.Αγαπούσατε με πάθος την γυναίκα, τα παιδιά, την θάλασσα και τις μηχανές.Αφουγκραζόσαστε τους παλμούς της καρδιάς μας και τους χτύπους της μηχανής αλλά είχατε και πάντα στραμμένο το βλέμμα εδώ στο ελαφρύ χόμα της μικρής μας πατρίδας σε όποια

μήκη και πλάτη της γης κι αν ταξιδεύατε.Αυτό το χόμα που από αύριο θα δεχτεί το φθαρτό σου σώμα, αλλά η ψυχή θ' αναζητήσει και θα συναντήσει τις αγαπημένες και γνώριμες ψυχές των πολλών συνοδοιπόρων καλό κατεύοδιο απ' όλους εμάς που σε γνωρίσαμε και αξιωθήκαμε την φωτεινή σου παρουσία.

Ας δίνει η ανάμνησή σου δύναμη και παρηγοριά στην Κατερίνα σου τα παιδιά και τα εγγόνια σου.

**Μαρία Θεοδώρου**

### Στο Νίκο Κ. Λεμονή

- Με πόνος' αποχαριτω φίλε μου μαστρο Νίκο γιατί ήσουν το "συναφιού" όπου κι εγώ ανήκω.  
- Όσοι συνεργαστήκαμε μαζί σου δεν ξεχνούμε και λόγια απ' το στόμα μας μόνο καλά θα πούμε.  
- Ό,τι έβλεπες τα μάτια σου "τό γραφες" στο μυαλό σου!  
ήξερες πάντα τί και πού με το θυμητικό σου!!  
- Μηχανικός με πλούσια προσόντα!! μεγαλειο!! διέπρεψες στις θέσεις σου, σε πλοία και γραφείο.  
- Κι όταν πια τα παράτησες ήρθες στον "Καστανά" σου που ήταν η αγάπη σου που ήταν η χαρά σου!  
- Δέν τονε χάρηκες πολύ "έφυγες" μάνι μάνι έβαλες πρόσω ολοταγώς να πιάς σ' άλλο λιμάνι.  
- Η μοίρα δέν σε άφησε σχέδιο είχε άλλο να πιάς του αποχωρισμού ταξίδι.....το μεγάλο...!  
- Σε περιμένουν οι γονείς κι η Ρίτα η αδερφή σου αιώνια παρά τους θα είναι κι η ψυχή σου.  
- Αφήνεις πίσω, άξια παιδιά με την ευχή σου κι η Κατερίνα πάντοτε νάχει τη θύμησή σου.  
- Φίλε Νικόλα ώρα καλή καλό ταξίδι νά' χεις κι ενα κερί στη μνήμη σου πάντα απο μένα θαίχεις. Καλό ταξίδι

**Ανάργυρος Κ. Κουλούρης**

### Ορί Γιάννης Μελισσός



Γεννήθηκε στην Αθήνα τον Απρίλιο του 1939. Με οικογενειακή καταγωγή από τη Σίφνο, που την αγάπησε από παιδί και τη λάτρεψε όταν μεγάλωσε. Τελείωσε τη Σχολή Εμποροπλοιάρχων

της Ύδρας και μπάρκαρε, στους δρόμους της θάλασσας, που επέλεξε για στίβο της ζωής του. Εικοσιεννέα ετών ήταν κίολας πλοίαρχος, ένας από τους νεώτερούς και έμεινε στο πόστο του σχεδόν 50 χρόνια. Φρόντιζε πάντα, με κάθε ευκαιρία, να επισκεπτείται το νησί και το σπίτι του στον Αη Λούκα και με τη συνταξιοδότηση του έμεινε και το απολάμβανε όλο το καλοκαίρι και μαζί τη ζωή στη Σίφνο με όλες τις καλοκαιρινές εκδηλώσεις.

Παντρεύτηκε τη ... «στεριανή» Αρετή που και απέκτησε μαζί της ένα γιό, τον Νίκο, που καμάρωναν! Διάβαζε συστηματικά την εφημερίδα μας και τα καλοκαίρια, στο στέκι του Πλατύ Γαλαού, που συναντιόταν κάθε πρωί η παρέα, σχολιάζε τα δημοσιεύματα και τα συμβαίνοντα στο νησί.

Εξαιρετικός φίλος, γλαφυρός αφηγητής των αναμνήσεων της μακράς θαλασσινης του «βάρδιας» και λάτρης μιας βραδινής βόλτας στον Αρτεμώνα. Στην ηλικία του, όπως συμβαίνει σε όλους τους ανθρώπους, σκεφτόταν το αναπόδραστο τέλος ! Που τον βρήκε όμως ξαφνικά και ανεπαισθητα, επειδή ήταν καλός άνθρωπος (!) Θα τον θυμόμαστε με αγάπη και νοσταλγία και θα λείπει από την καλοκαιρινή παρέα.

Η σκέψη μας είναι κοντά στην Αρετή και τον Νίκο και την αδερφή του Μαίρη.

**μ.α**

**Περισσότερα κοινωνικά στη σελ. 6**

Μην ξεχάσετε να μας στείλετε τα 25 ευρώ σας!

Αριθμός λογαριασμού  
**ETE 189/951464-30**  
**SWIFT: BIC ETHNIKI GR AA**

**IBAN**  
**GR 35 0110 1890 0000**  
**1899 5146 430**

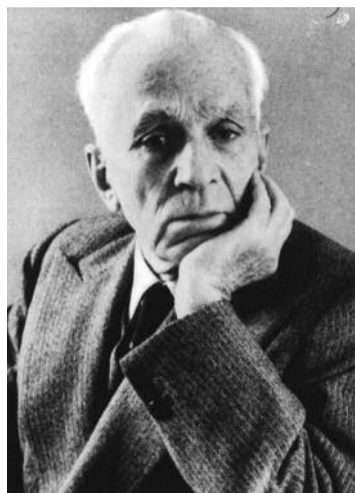
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ:  
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΚΑΣΤΑΡΔΗ -  
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΒΑΛΟΓΗΡΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ  
ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ  
ΤΕΛΕΤΑΙ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ ΣΤΟΛΙΣΜΟΙ  
Αποστολές εσωτερικού - εξωτερικού - Αποτεφρώσεις  
24ωρη εξυπηρέτηση  
**Α. Πεντέλης 30 - Χαλάνδρι**  
• Τηλ. 210 6855660 - 698 2806869  
e-mail: nickoskalogirou@gmail.com

# Η ΓΩΝΙΑ της ΠΟΙΗΣΗΣ

Επιμέλεια: Μαργαρίτα Βασταρδή

## Κώστας Βάρναλης (1883 – 1974)\*



Στον Κώστα Βάρναλη, έναν από τους πιο γνωστούς λογοτέχνες του περασμένου αιώνα αφιερώνεται η «Γωνιά της Ποίησης».

Ποιητής σπουδαίος και ταυτόχρονα συγγραφέας αφηγηματικών έργων, μεταφραστής και κριτικός.

Ο Βάρναλης γεννήθηκε στον Πύργο της Βουλγαρίας το 1883, αλλά η καταγωγή του, όπως δείχνει και το όνομά του, ήταν από την Βάρνα της Βουλγαρίας. Τα πρώτα γράμματα τα διδάχτηκε στην γενέτειρά του αλλά τις γυμνασιακές του σπουδές τις έκανε στη Φιλιππούπολη.

Με την υποστήριξη του δεσπότη Αγγιάλου και της κοινότητας της

Βάρνας ήρθε στην Αθήνα και σπούδασε Φιλολογία, στο Παν. Αθηνών, απ' όπου πήρε το πτυχίο του το 1908. Δίδαξε πρώτα σε αρκετές επαρχιακές πόλεις και κατόπιν σε Γυμνάσια του Πειραιά και στην Παιδαγωγική Ακαδημία.

Στα 1919 πήρε υποτροφία για το Παρίσι και εκεί γνώρισε τα νέα φιλοσοφικά ρεύματα και τις μεγάλες ιδεολογικές ζυμώσεις μετά την ρωσική επανάσταση του 1917.

Μετά τη λήξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου επέστρεψε στην Αθήνα, έχοντας πλέον προσχωρήσει στην Μαρξιστική ιδεολογία. Εξ αιτίας της ιδεολογίας του αυτής αποκλείστηκε

από κάθε δημόσια θέση και αναγκάστηκε να εργασθεί κυρίως ως δημοσιογράφος. Στις 16 Δεκεμβρίου 1974, σε ηλικία 91 ετών έφυγε από τη ζωή, αφήνοντας ένα πλούσιο λογοτεχνικό και κριτικό έργο.

Πνεύμα καλλιεργημένο και προικισμένο με γερές ποιητικές και κριτικές ικανότητες, ο Βάρναλης κατάφερε να συνδυάσει τον διεθνισμό του και την ιδεολογία του, με τη βαθειά κλασική παιδεία του και την ελληνική συνείδησή του. Η σύνδεσή του με τον δημοτικισμό σφράγισε θετικά το έργο του. Ο Βάρναλης έχει αφήσει ένα πλούσιο έργο ποιητικό, αφηγηματικό και κριτικό.

Ενδεικτικά αναφέρουμε από τα πεζά του την *Αληθινή απολογία του Σωκράτη*. (1931), *Το Ημερολόγιο της Πηνελόπης* (1942), *Ο Σολωμός χωρίς μεταφυσική* (1925) και από την ποιητική παραγωγή του σημειώνουμε τις δύο μεγάλες συνθέσεις του *Το φως που καίει* και τους *Σκλάβους πολιορκημένους*, που είναι στην κορυφή της ποίησής του.

\* Τα βιογραφικά στοιχεία αντλήθηκαν από τον τόμο "Η ανανεωμένη παράδοση" από τη σειρά "Ελληνική ποίηση", Εκδ. ΣΟΚΟΛΗ, Αθήνα, 1980

### Ένας — Όλοι

Είτε μοναχός μου κι είτε μ' αλλουनों,  
στη λασπιά του κόσμου και στους ουρανόους,  
σε μακριά πελάγη, σε ψηλά βουνά,  
στην αγάπη πλάγι, μέρα ή σκοτεινά·

είτε με τ' αηδόνια στη ρεματαριά  
είτε με τα χιόνια του ντεληβοριά  
είτε με τη λύρα την ποιητική  
είτε με την πείρα και τη λογική·  
είτε κρασωμένους είτε νερωτός

είτε κλειδωμένους είτ' αμολητός  
είτε σαν παλεύω ένας με πολλούς  
είτε ψαχουλεύω μέσα σε τυφλούς  
από τα μικράτα ως τα γηρατειά  
(τότε που μ' εκράτ' ακράταγη φωτιά,

τώρα, που με παίρνει χάρου προσταγή  
και βαριά με γέρνει στην αχόρταη γη)  
σ' όλα τα στοιχεία τα παντοινά,  
σ' όλα τα ψυχία τα καθημερινά  
σε ζητώ χαρά μου, τόση δα χαρά!

Μάιδη στα όνειρά μου μάιδη μια φορά!  
Θα 'πρεπε να πέσω σ' άπατον γκρεμό,  
θα 'πρεπε να δέσω πέτρα στο λαιμό,  
αν, Ιδέα θεά μου, φλόγα μου αστρική,  
δεν κοιτούσες χάμου να κοιτάξω εκεί.

Ω! τί μαύρα σκότη κι αίματα πηχτά!  
Ολ' η ανθρωπότη κλαίει με βογκηχτά!  
—«Σωτηρία για σένα και ξεχωριστή  
δεν υπάρχει (για Ένα!), πριν σωθούν αυτοί!»

### Τò πέρασμά σου

Στη ζήση αυτή που τή μισούμε,  
στή γής αυτή που μās μισεί,  
κι όσο να πιοῦμε δὲ σὲ σβηοῦμε  
πόνε πικρὲ και πόνε άψυ,  
που μās κρατās και σὲ κρατοῦμε·

σ' αὐτὴν τὴ μαύρη γής και ζήση,  
που περπατοῦσαμε τυφλά  
κι άνθος γιά μās δὲν εἶχε άνθίσει  
κι οὔτε σὲ δέντρον άψηλά  
κρυμμένο άηδόνι κελαηδῆσει,

### Πρόλογος «Στὸ φῶς που καίει»

Νά σ' άγναντεύω, θάλασσα, νά μὴ χορταίνω  
άπ' τὸ βουνὸ ψηλά  
στρωτὴ και καταγάλανη και μέσα νά πλουταίνω  
άπ' τὰ μαλάματά σου τὰ πολλὰ.

Νά 'ναι χινοπωριάτικον άπομεσήμερο, όντας  
μετ' άξαφνη νεροποντὴ  
χυμαίει μὲς άπ' τὰ σύνεφα θαμπωτικά γελώντας  
ἥλιος χωρὶς μαντύ.

Νά ταξιθεῖουν στὸν άγέρα τὰ νησάκια, οἱ κάβιοι,  
τ' άκρόγιαλα σά μεταξένιοι άχνοὶ  
και μὲ τοὺς γλάρους συνοδιὰ κάποτ' ένα καράβιο  
ν' άνοίγουν νά τὸ παίρνουν οἱ οὐρανοί.

Ξανανιωμένα άπ' τὸ λουτρὸ νά ροβολάνε κάτω  
τὴν κόκκινη πλαγιά χορευτικά  
τὰ πεῦκα, τὰ χρυσόπτεκα, κι' άνθος τοῦ μαλαμάτου  
νά στάζουν τὰ μαλλιά τους τὰ μυριστικά.

Κι' άντάμα τους νά σέρνουνε στὸ φωτεινὸ χορὸ τους  
ὡς μέσα στὸ νερὸ  
τὰ έρημικά χιονόσπιτα-κι' αὐτὰ μὲς στ' όνειρό τους  
νά τραγουδάνε, άξύπνητα καιροί.

Ἔτσι νά στέκω, θάλασσα, παντοτεινὲ έρωτὰ μου  
μὲ μάτια νά σὲ χαίρομαι θολὰ  
και νά 'ναι τὰ μελλούμενα στὴν άπλα σου μπροστά μου,  
πίσω κι' άλάργα βάσανα πολλὰ.

Ὡς νά μὲ πάρεις κάποτε, μαργιόλα σύ,  
στοὺς κόρφους σου άψηλά τους άνθισμένους  
και νά μὲ πās πολὺ μακριὰ άπ' τὴ μαύρη τούτη Κόλαση,  
μακριὰ πολὺ κι' άπὸ τοὺς μαύρους κολασμένους ....

ἤρθες Ἐσὺ μίαν άγιαν ὦρα,  
όραμα θεῖο και ξαφνικὸ  
και γέμισε ἥλιο άνθόν, όπώρα  
κελαηδισμόν παθητικὸ  
όλ' ἡ καρδιά μας, όλ' ἡ χώρα.

Ἄχ! Τόσο λίγο νά βαστάξει  
Τούτ' ἡ γιορτὴ κ' ἡ Πασκαλιά!..  
Ἐφυγες κ' ἔχουμε ρημάξει  
ξανά ἡ γιορτὴ κ' ἡ Πασκαλιά!  
γιατ' ἔτσι λίγο νά βαστάξει;

### Πρόλογος (Σκλάβοι Πολιορκημένοι)

Πάλι μεθυσμένος εἶσαι, δυόμιση ὦρα τῆς νυχτός.  
Κι ἂν τὰ γονατὰ σου τρέμαν, έκρατιόσουνα στητός  
μπρὸς στὸ κάθε τραπεζάκι.«-Γειά σου Κωσταντὴ βαρβάτε!»  
«-Καλησπερούδια, άφεντικά, πῶς τὰ καλοπερνάτε;»

Ἔνας σοῦδινε ποτήρι κι ἄλλος σοῦδινε ἐλιά.  
Ἔτσι πέρασες γραμμὴ τῆς γειτονιάς τὰ καπελιά.  
Κι ἂν σὲ πείραζε κανένας - ἂχ ἐκείνος ὁ Τριβέλας!-  
έκανες πῶς δὲν ἔνωθες και πάντα ἔγλυκογέλας.

Χτὲς και σήμερα ἴδια κι ὅμοια, χρόνος μπρὸς, χρόνια μετά...  
Ἡ ὑπαρξὴ σου σὲ σκοτάδια ὄλο πηχτότερα βουτᾶ.  
Τάχα ἡ θελησὴ σου λίγη, τάχα ὁ πόνος σου μεγάλος;  
Ἄχ, ποῦσαι νιότη, ποῦδειχνες πῶς θά γινόμουν ἄλλος!

### Οἱ πόνοι τῆς Παναγιᾶς

Ποῦ νά σὲ κρύψω, γιόκα μου, νά μὴ σὲ φτάνουν οἱ κακοί;  
Σὲ ποιο νησί τοῦ Ὡκεανοῦ, σὲ ποιά κορφήν έρημική;  
Δὲ θά σὲ μάθω νά μιλάς και τ' ἄδικο φωνάζεις.  
Ξέρω πῶς θάχεις τὴν καρδιά τόσο καλή, τόσο γλυκή,  
που μὲ τὰ βρόχια τῆς ὀργῆς ταχιά θενὰ σπαράξεις.

Σὺ θάχεις μάτια γαλανά,θάχεις κορμάκι τρυφερό,  
θά σὲ φυλάω ἀπὸ ματιὰ κακὴ κι ἀπὸ κακὸν καιρὸ,  
ἀπὸ τὸ πρῶτο ξάφνισμα τῆς ζυπνημένης νιότης.  
Δὲν εἶσαι σὺ γιά μάχητες, δὲν εἶσαι σὺ γιά τὸ σταυρό.  
Ἔσὺ νοικοκερόπουλο -όχι σκλάβος ἡ προδότης.

Τὴ νύχτα θά συκώνομαι κι άγάλια θά νυχοπατῶ,  
νά σκύβω τὴν ανάσα σου ν' άκῶ, πουλάκι μου ζεστὸ  
νά σοῦ 'τοιμάζω στὴ φωτιά γάλα και χαμομήλι,  
κ' ὕστερα άπ' τὸ παράθυρο μὲ καρδιοχτύπι νά κοιτῶ  
που θά πηγαίνεις στὸ σκολιὸ με πλάκα και κοντύλι.

Κι ἂν κάποτε τὰ φρένα σου μ' ἀλήθεια, φῶς τῆς άστραπῆς,  
χτυπήσει ὁ Κύρης τ' οὐρανοῦ, παιδάκι μου νά μὴ τὴν πείξ!  
Θερία οἱ άνθρωποι, δὲ μποροῦν τὸ φῶς νά τὸ σηκώσουν!  
Δὲν εἶν' ἀλήθεια πιὸ χρυσὴ σὰν τὴν ἀλήθεια τῆς σιωπῆς.  
Χίλιες φορές νά γεννηθεῖς, τόσες θά σὲ σταυρώσουν!

11 ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΤΗΣ ΣΙΦΝΟΥ  
ΜΙΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ  
11 MONASTERIES AND CHURCHES OF SIFNOS  
AN ARCHITECTURAL ANALYSIS



ALEXANDROS A. ΤΡΙΠΟΔΑΚΗΣ - ALEXANDER D. TRIPODAKIS

### Παρουσίαση βιβλίου

Στην αίθουσα εκδηλώσεων του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΤΕΕ), παρουσιάστηκε στις 27 Μαρτίου το καινούργιο βιβλίο του μέτοικου της Σίφνου, αρχιτέκτονα Αλέξανδρου Δ. Τριποδάκη με θέμα σιφναϊκού ενδιαφέροντος! Τίτλος του βιβλίου «11 Μοναστήρια και εκκλησίες της Σίφνου». Το παρουσίασαν οι. Γιώργος Πανέτσος, καθηγητής, στο τμήμα Αρχιτεκτόνων, του Πανεπιστημίου Πατρών, Κατερίνα Κρεμτζή, ομότιμη καθηγήτρια της Σχολής Αρχιτεκτόνων του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου και Αλέξιος Τζομπανάκης, αναπληρωτής καθηγητής στη Σχολή Αρχιτεκτόνων του Πολυτεχνείου Κρήτης. Την εκδήλωση συντόνισε ο αρχιτέκτων Μανόλης Οικονόμου,

### «ΣΙΦΝΑΪΚΑ ΝΕΑ»

Μηνιαία Εφημερίδα των Σιφνίων - Κωδικός: 032593

Ιδρυτής - Ιδιοκτήτης:  
Αδελφότης Σιφνίων  
«Ο ΑΓΙΟΣ ΣΥΜΕΩΝ»

Επιμέλεια Ὑλης:  
Μ. Βασταρδὴ -  
Μ. Αναστασιάδης  
e-mail:

Υπεύθυνη Έκδοσης:  
Μαργαρίτα Βασταρδὴ

emanasto@yahoo.gr  
margovast1@gmail.com

Δημιουργικό - Εκτύπωση:  
ΓΕΩΡΓΙΑ ΜΟΥΡΟΥΣΙΑ -  
ΜΑΡΙΑ ΕΛΕΝΗ ΜΟΥΡΟΥΣΙΑ Ο.Ε.  
Κολοκοτρώνη 144 -  
Πειραιάς  
Τηλ.: 210-4182591

Εκδίδεται από Συντακτική Επιτροπή  
που την αποτελούν τα μέλη του Δ.Σ. της Αδελφότητας.  
Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τον συντάκτη και όχι κατ' ανάγκη την εφημερίδα.

Μια συνομιλία με τον δημιουργό του Ντοκιμαντέρ Δρ. Δημήτριο Μπούρα

## "Being an Islander" - Το να είσαι νησιώτης ΕΝΑ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΟΠΤΙΚΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΙΦΝΟ

Ένα ταξίδι στον χρόνο, στον χώρο και στις ανθρώπινες ψυχές – αυτές των Νησιωτών. Μέσα από τις αφηγήσεις των κατοίκων, ένα μωσαϊκό διαφορετικών φωνών διαρρηγνύει τις μονοθεματικές εικόνες μιας νοσταλγικής Μεσογείου προσκαλώντας μας να ξεδιπλώσουμε μαζί του τη συνύπαρξη των αντιθέσεων και των συγκλίσεων, υπενθυμίζοντάς μας την αξία των δεσμών.

### ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΣ ΣΙΦΝΟΥ

Τα παιδιά του Νηπιαγωγείου Απολλωνίας Σίφνου, οι νηπιαγωγοί τους και ο Σύλλογος Γονέων & Κηδεμόνων του Νηπιαγωγείου θα ήθελαν να ευχαριστήσουν την κα Φλόρα Ροδίτη για τη γενναίο δωρεά της ώστε το σχολείο να αποκτήσει ένα νέο φορητό υπολογιστή. Παράλληλα, θα ήθελαν να ευχαριστήσουν τον κ. Christoph Deluze, τον κ. Μίλτο Σαλεμή, τον κ. Κωνσταντίνο Βαβρίτσα και τη δήμαρχο κα Μαρία Ναδάλη που συνέβαλαν ουσιαστικά στη διαμόρφωση του εξωτερικού χώρου του νηπιαγωγείου με νέο εξοπλισμό. Τέλος, ευχαριστούν θερμά και κάποιους ακόμα ανθρώπους από το νησί, που στήριξαν το σχολείο με διάφορους τρόπους και επιθυμούν να διατηρήσουν την ανωνυμία τους.

Το ντοκιμαντέρ οπτικής Ανθρωπολογίας "Being an Islander" (Το να είσαι νησιώτης), του οποίου τα γυρίσματα έγιναν εξ ολοκλήρου στην Σίφνο, και η παραγωγή του οποίου ήταν υπό την αιγίδα του Δήμου Σίφνου (με ομόφωνη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου), συμμετείχε στο 25ο Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης (TiDF25) και απέσπασε το "Βραβείο Κοινού Fischer" (Fischer Audience Award) για τις κατηγορίες που συμμετείχε, δηλαδή "Platform" (ντοκιμα-



Η αφίσα του ντοκιμαντέρ (Φωτ. Αρχείο Δρ. Δ. Μπούρα)

ντέρ παρατήρησης) & "From Screen to Screen".

Αποτελεί μία μεγάλη τιμητική διάκριση, σε ένα Φεστιβάλ διεθνούς φήμης και κύρους, η οποία όπως μας λέει ο δημιουργός του Δημήτριος Μπούρας «Η διάκριση αυτή ανήκει σε όλη την ομάδα της παραγωγής, αλλά κυρίως στους 26 Σιφνιές και Σιφνιούς που μας άνοιξαν τα σπίτια, τις καρδιές και ψυχές τους. Μέσα από τις αφηγήσεις τους, ένα μωσαϊκό διαφορετικών φωνών διαρρηγνύει τις μονοθεματικές εικόνες μιας νοσταλγικής

Μεσογείου προσκαλώντας μας να ξεδιπλώσουμε μαζί του τη συνύπαρξη των αντιθέσεων και των συγκλίσεων, υπενθυμίζοντάς μας την αξία των δεσμών.»

Πρόκειται για ένα ερευνητικό φιλμ οπτικής Ανθρωπολογίας, το οποίο είναι αναπόσπαστο μέρος του ερευνητικού έργου "Being an Islander": Τέχνη και ταυτότητα των Μεγάλων Νησιών της Μεσογείου (2500 BCE-300 CE) (2019-2023) με σημαντική έκθεση που έκανε εγκαίρως τον Φεβρουάριο 2023 και θα διαρκέσει μέχρι τον Ιούνιο 2023 στο Μουσείο Fitzwilliam / Πανεπιστήμιο του Cambridge, Ηνωμένο Βασίλειο.

Δημιουργήθηκε από τον Δρ. Δημήτριο Μπούρα, ερευνητή κοινωνικό ανθρωπολόγο, και κινηματογραφιστή και την Δρ. Αναστασία Χριστοφιλοπούλου, Επιμελήτρια Ελληνικών, Κυπριακών και Ρωμαϊκών Αρχαιοτήτων στο Μουσείο Fitzwilliam.

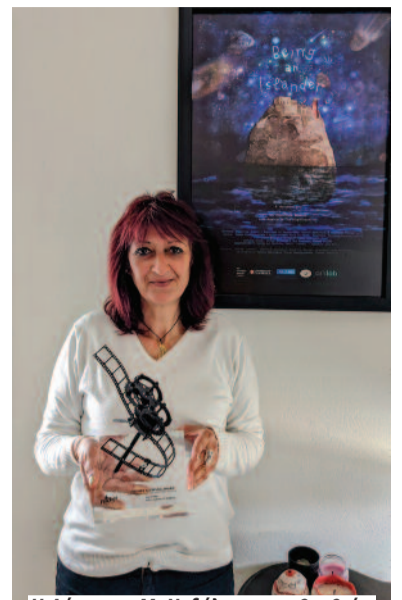
Το νησί μας, η Σίφνος, αποτέλεσε προσωπική επιλογή των στελεχών του πανεπιστημίου του Cambridge με στόχο την ανάδειξη της ιστορίας, της φυσικής ομορφιάς και του ιδιαίτερου νησιωτικού χαρακτήρα του. Επιπλέον διότι η Σίφνος αποτελεί μία από τις λίγες περιπτώσεις νησιών στο Αιγαίο Πέλαγος που αποτελούν ένα ξεχωριστό παράδειγμα διαρκούς κατοίκησης του χώρου, από την προϊστορική εποχή ως και σήμερα. Τα φυσικά χωρικά όρια που ορίζει η θάλασσα έχουν οδηγήσει στην ανάπτυξη ισχυρών κοινοτικών δεσμών – ένα διακριτό προφίλ

με ιδιαίτερες μυθολογίες. Ταυτόχρονα, οι περιορισμένοι φυσικοί πόροι όρισαν την ορθή σχέση με τη φύση, χωρίς την ανάγκη διαμεσολάβησης μιας φλύαρης οικολογικής ρητορικής.

Το ντοκιμαντέρ επιδιώκει να καταστήσει ορατή τη σύνθεση των πολύπλευρων δυνάμεων που συνέβαλλαν στην ποικιλομορφία και τα πολλαπλά επίπεδα μνήμης αυτού του ανθρώπινου οικοσυστήματος. Το παρόν έργο επιχειρεί να διαρρήξει τις παγωμένες, μονοθεματικές εικόνες μιας νοσταλγικής (τουριστικής) Μεσογείου και να δώσει χώρο στις αφηγήσεις των κατοίκων της. Η πολυφωνία των νησιωτών, μας υπενθυμίζει πως το Αιγαίο δεν αποτελεί ένα γραφικό αποκούμπι, τα νησιά δεν συνιστούν μια Νεφελοκοκκυγία, δεν περιγράφουν μια αφαιρεση του "κοινωνικού".

Τα γυρίσματα διήρκεσαν ενάμιση έτος με ενεργή συμμετοχή είκοσι έξη κατοίκων καθώς επίσης και επιστημονικών συνεργατών, Ακαδημαϊκών – μεταδιδασκτορικών ερευνητών και τεχνικών συμβούλων, οι οποίοι από κοινού απάντησαν στα ίδια ερωτήματα: "Τι σημαίνει το να είσαι νησιώτης;", "Ποιο ρόλο παίζει το φυσικό περιβάλλον και οι φυσικοί πόροι του νησιού, στην διαμόρφωση της νησιωτικής ζωής και κουλτούρας;", "Πόσο σημαντική είναι η άυλη κληρονομιά και πως αυτή εκδηλώνεται στην νησιωτική πραγματικότητα;"

Η συνύφανση αυτή και η ανταλλαγή απόψεων, εμπειριών και τρόπων ζωής και αντιμετώπισης δυσχερειών, μεταξύ των ερευνητών και των μελών της κοινότητας, επέτρεψε την φυσική τους αλληλεπίδραση, την συμμετοχή των μελών της



Η Δήμαρχος Μ. Ναδάλη με το «βραβείο κοινού» ανά χείρας. (Φωτ. Αρχείο Δρ. Δ. Μπούρα)

κοινότητας στους ερευνητικούς σκοπούς του προγράμματος, και στην διαμόρφωση των αποτελεσμάτων του ντοκιμαντέρ. Τα μέλη της νησιωτικής κοινότητας δεν είναι απλώς ερωτηθέντες, όπως κατά την παλαιότερη πρακτική των ντοκιμαντέρ, αλλά είναι ίσοι ερωτώντες και παράγοντες επιρροής των ερευνητικών θεμάτων, καθιστώντας έτσι το ντοκιμαντέρ μια άσκηση κοινοτικής συμμετοχής, συν-δημιουργίας και δέσμευσης, έξω από τα όρια της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Όπως ο δημιουργός, Δρ. Δημήτριος Μπούρας, μας είπε «Μέσα από τις σύγχρονες, πολλαπλές συνδέσεις, τους εσωτερικούς «κλειστούς κοινωνικούς κώδικες», και τα πολλαπλά επίπεδα μνήμης ξεδιπλώθηκε μπροστά μου η Σίφνος. Οι πτυχές του χρόνου, μέσα από την προσωπική αφήγηση, πιστοποιούν μια αέναη πορεία του χρόνου. Ένα γεωπεριβάλλον σε διαρκή κίνηση εκατομμυρίων ετών μεταβάλλει τα όρια και τη γεωγραφία θυμίζοντάς μας, μέσα από την κλίμακα του χρόνου, το πόσο λίγο υπάρχουμε, ως ανθρώπινο είδος.»

## Η παρά θίν' αλός αλλήθωρη πολιτεία

Αντιγράφουμε από την εφημερίδα **ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ** της 5.4.23 και υπό τον υπότιτλο «Απόψεις», σημείωμα του **Γιώργου Διάλιου** με τον παραπάνω τίτλο, που αφορά όλα τα νησιά και γι' αυτό νομίζουμε ότι είναι «γραμμένο για τη Σίφνο!»

«Η είδηση πέρασε στα «φιλά». Την προηγούμενη εβδομάδα, σε ένα νομοσχέδιο για τη στήριξη των πληγέντων από το δυστύχημα στα Τέμπη, «εισχώρησε» μια ρύθμιση, με την οποία ουσιαστικά ιδρύεται μια «τουριστική πολεοδομία», μια υπηρεσία μέσω της οποίας θα εκδίδονται οικοδομικές άδειες για ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις άνω των 300 κλινών.

Ο τουρισμός σιγά σιγά αυτονομείται. Η προνομιακή για τις τουριστικές εγκαταστάσεις νομοθεσία, που ξεκίνησε να «γεννάνται» πριν από μία δεκαετία με την επίκληση της οικονομικής κρίσης, συνεχίζει να διευρύνεται, να επεκτείνεται. Τα μοντέλα οργανωμένων τουριστικών αναπτύξεων (ΕΣΧΑΣΕ, ΕΣΧΑΔΑ, Σύνθετα Τουριστικά Καταλύματα κ.ά.) έχουν πλή-

ρως ανεξαρτητοποιηθεί από τους πολεοδομικούς και περιβαλλοντικούς κανόνες, με μόνη δικλίδα ασφαλείας το ότι εγκρίνονται μέσω προεδρικού διατάγματος (άρα υπόκεινται σε προδικαστικό έλεγχο από το ΣτΕ). Μπορούν να χωροθετηθούν σε εκτός σχεδίου περιοχές, σε δασικές περιοχές, σε περιοχές που μέχρι τότε ήταν αδόμητες ή είχαν σοβαρούς περιορισμούς δόμησης. Μπορούν να απαλλοτριώσουν εκτάσεις ιδιωτών, μπορούν να «ενοποιούν» εκτάσεις, μπορούν να χτίζουν γέφυρες μέσα σε παραλίες, μπορούν να φθάνουν επάνω στο κύμα, μπορούν να ανοίγουν δρόμους, μπορούν να φτιάχνουν γκολφ σε άνυδρες περιοχές. Το επόμενο βήμα θα είναι η «τουριστική πολεοδομία» να αναλάβει και καθήκοντα πολεοδομικών ελέγχων και επιβολής προστίμων, όπως επιχειρήσει κάποτε να κάνει η ναοδομία (άλλος «αυτονομημένος» χώρος). Αρκεί κάποιος να το ζητήσει, τα υπουργεία

Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Τουρισμού μάλλον θα είναι πρόθυμα να νομοθετήσουν.

Κανείς δεν αντιλέγει για τη σημασία του τουρισμού στην οικονομία της χώρας μας. Κανείς δεν αντιλέγει ότι δεν υπάρχει στην Ελλάδα άλλη «βιομηχανία», ούτε φαίνεται πιθανό να αναπτυχθεί άμεσα. Όμως, αν η θέσπιση ενός ειδικού, προνομιακού πολεοδομικού πλαισίου για τον τουρισμό μπορούσε να δικαιολογηθεί σε μια πτωχευμένη χώρα, πώς θα δικαιολογήσουμε σήμερα όχι μόνο τη διατήρηση αυτού του πλαισίου, αλλά τη διαρκή επέκτασή και πριμοδότησή του;

Φοβάμαι ότι η επόμενη γενιά θα «ξεχωρίζει» αυτά που θα αδειοδοτήσουμε αυτά τα χρόνια, όπως εμείς «ξεχωρίζουμε» στα νησιά τις τεράστιες κατασκευές που χτίστηκαν κατά τη διάρκεια της δικτατορίας. Δυστυχώς, αυτές οι επεμβάσεις στη φύση, στο τοπίο, είναι για πάντα.»

## Τήλος, ένα μικρό νησί, ένα μεγάλο παράδειγμα ολικής ανακύκλωσης.

Με την ευκαιρία της 25ης Μαρτίου ο αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης επισκέφθηκε το μικρό δωδεκανησιακό νησί της Τήλου, όπου μεταξύ των άλλων ενημερώθηκε από την – κατά γενική ομολογία πετυχημένη – Δήμαρχο Τήλου Μαρία Καμιά- Αλειφέρη, για την πρόοδο του συστήματος ολικής ανακύκλωσης των απορριμμάτων, που εφαρμόζουν εκεί.

Σταχυολογούμε τις σχετικές εντυπώσεις του, μόνο και μόνο επειδή θεωρούμε ότι η Τήλος είναι μεν ένα νησί πιο μικρό από τη Σίφνο αλλά τηρουμένων των αναλογιών θα μπορούσε – και πρέπει – να αποτελέσει ένα μεγάλο παράδειγμα, που θεωρούμε ότι είναι απόλυτα εφικτό να ακολουθήσει και το νησί μας, αφού είναι διακρηυγμένος ο στόχος της προστασίας του περιβάλλοντος και της παράλληλης βελτίωσης της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

«Μέσα από αυτό το μοναδικό πρόγραμμα ανακύκλωσης, οι κάτοικοι της Τήλου έχουν περιορίσει τα μη ανακυκλώσιμα υλικά στο 13%. Ο ΧΥΤΑ του νησιού έκλεισε οριστικά και η περιοχή ξανάγινε κομμάτι της φυσικής ομορφιάς του νησιού.

Στο νησί δεν υπάρχουν κάδοι. Γιατί ο βασικός διαχωρισμός γίνεται στην πηγή. Σε κάθε σπίτι και σε κάθε επιχείρηση. Κάθε είδους ανακυκλώσιμο υλικό - πλαστικό ή χαρτί ή γυαλί ή αλουμίνιο - σε ένα καλάθι. Τα οργανικά (υπολείμματα τροφίμων) σε άλλο. Τα υπόλοιπα μη ανακυκλώσιμα σε ένα τρίτο μικρότερο. Και κάθε δεύτερη μέρα εργαζόμενοι του προγράμματος έρχονται στον χώρο σου να τα συλλέξουν. Εκεί που κάποτε ήταν η χωματερή και μύριζε από χιλιόμετρα, τώρα όλα είναι πεντακάθαρα. Απλά συλλέγονται και αξιοποιούνται τα ανακυκλώσιμα απόβλητα με βάση τις αρχές της κυκλικής οικονομίας. Με κομποστοποίηση, ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση.

Το κλειδί σε όλο αυτό είναι η συνείδηση των ανθρώπων και η συμμετοχή όλων στη διαδικασία. Των κατοίκων, των επισκεπτών, των εργαζόμενων που πηγαίνουν σπίτι - σπίτι, πόρτα - πόρτα, εξηγούν στους κατοίκους τη διαδικασία, λύνουν όλες τις απορίες τους.

Η «τρίτη ηλικία» πρωτοπορεί στην ανακύκλωση και συμμετέχει με μεγάλο ενθουσιασμό. Οι μαθητές και οι οικογένειες έχουν βάλει στην καθημερινότητά τους τον στόχο για μηδενικό αποτύπωμα των αποβλήτων στο φυσικό περιβάλλον.

Στη μικρή κοινωνία της Τήλου είδα και κατέγραφα ένα μικρό θαύμα: Τη μείωση των απορριμμάτων σχεδόν κατά 90%, με μία διαδικασία που υπόσχεται πολλά και σε μεγαλύτερες κλίμακες, στις πόλεις μας, στη χώρα μας.»



Η «Ολομέλεια» του Συνεδρίου σε στιγμές πανηγυρισμών! (Φωτ. Αρχείο ΟΣΥΓΥ)

Τις συνέδρους καλωσόρισε η Δήμαρχος, ενώ το Δημοτικό Συμβούλιο είχε αποφασίσει να στηρίξει και να ενισχύσει το Συνέδριο.

Μήνυμα απήθυνε ο χωρικός Αντιπεριφερειάρχης κ. Λεονταρίτης, ενώ τις συνέδρους προσφώνησαν η Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Ανθούλα Θεοδωράκου και η Πρόεδρος του «Σμάρι» Κλεονίκη Καργίου. Το Συνέδριο επέδωσε, με πρόταση που

## Τα μονοπάτια

### Η πρόσκληση του Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.

Πρόσφατα ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.) έχει δημοσιεύσει μια πρόσκληση προς τους ΟΤΑ και τις περιφέρειες για τη χρηματοδότηση του δικτύου των μονοπατιών, που περιλαμβάνει τη δημιουργία νέων μονοπατιών και διαδρομών πεζοπορίας, τον εμπλουτισμό και αναβάθμιση του υφιστάμενου δικτύου με τη δημιουργία χώρων αναψυχής σε επιλεγμένα σημεία, προκειμένου το ενιαίο δίκτυο να πιστοποιηθεί και να ενταχθεί στο Εθνικό Μητρώο Μονοπατιών που θα τηρείται από το ΥΠΕΝ και θα είναι ανοιχτό και προσβάσιμο σε όλους.

Ήδη, το δίκτυο μονοπατιών της Σίφνου που περιλαμβάνει 19 σηματοδοτημένες διαδρομές μήκους άνω των 100 χιλιομέτρων, αποτελεί αναμφισβήτητο ένα από τα καλύτερα οργανωμένα δίκτυα μονοπατιών στο Αιγαίο. Με την χρηματοδότηση από τον ΟΦΥΠΕΚΑ δίνεται η ευκαιρία να συμπληρωθεί με νέες διαδρομές, να αναβαθμιστεί και να εμπλουτιστεί και τέλος να πιστοποιηθεί ώστε να ενταχθεί στο Εθνικό Μητρώο.

### Ο Νόμος για τα μονοπάτια

Όπως για κάθε έργο υποδομής έτσι και για τα μονοπάτια υπάρχει ένα αυστηρό και συγκεκριμένο νομοθετικό πλαίσιο που καθορίζει τις τεχνικές προδιαγραφές χάραξης, σήμανσης, διάνοιξης και συντήρησής τους. Πρόκειται για την ΥΑ 151344/165 που εκδόθηκε το 2017 (με τις προσθήκες του 2018 και του 2021) και αποτελεί έναν εξαιρετικό οδηγό για το φορέα υλοποίησης της πρότασης χρηματοδότησης. Παραθέτουμε εδώ σε αδρές γραμμές τα πιο σημαντικά στοιχεία του νόμου, που βοηθούν να κατανοήσουμε το εύρος των επιλογών και τις δυνατότητες και ευκαιρίες που προσφέρει για την ανάδειξη του πολιτιστικού πλούτου του νησιού.

## 14ο Πανκυκλαδικό Συνέδριο Συλλόγων Γυναικών

Στή Σίφνο από τις 21 ως τις 23 Απριλίου – Θέμα: «Κυκλαδίτισσες και Υγεία»

Στο νησί μας πραγματοποιήθηκε αυτή τη φορά το Συνέδριο των Συλλόγων Γυναικών των Κυκλάδων, το 14ο κατά σειρά. Και το οργάνωσε ο δραστήριος σύλλογος γυναικών «Το Σμάρι» μαζί με την Ομοσπονδία των Συλλόγων, την ΟΣΥΓΥ.

Σύλλογοι Γυναικών υπάρχουν πια σχεδόν σε κάθε νησί (αν δεν κάνω λάθος εκτός της Νάξου!) Το Συνέδριο πραγματοποιήθηκε στον Πλατύ Γιαλό, στο ξενοδοχείο Μπενάκη και στην εναρκτήρια συνεδρίαση, το απόγευμα της Παρασκευής 21 Απριλίου, με παρουσία πλήθους κόσμου – κυρίως γυναικών φυσικά – και των αντιπροσωπειών που το πρωί της ίδιας μέρας με τη φροντίδα του «Σμάρι» και της ΔΗΚΕΣ ξεναγήθηκαν στο νησί.



Το Προεδρείο του Συνεδρίου (Φωτ. Αρχείο μ.α)

έκανε το «Σμάρι», τιμητική πλακέτα στην επί πολλά – σχεδόν 30 – χρόνια, μαία της Σίφνου Βασιλική Χαστατζέρη – Σουλιώτη, για την προσφορά της στις γυναίκες του νησιού.

Στη θεματολογία του Συνεδρίου περιλαμβάνονταν:

- ✓ Η εμπειρία της πανδημίας. Ψυχοκοινωνικές επιπτώσεις, κανονικότητα, πανδημικές κρίσεις σε συνθήκες νησιωτικότητας.
- ✓ Η ψυχολογική μας κατάσταση μετά την επιδημία covid.
- ✓ Η σημασία της πρόληψης των εξαρτήσεων στους νέους και στις νέες.
- ✓ Συμβουλευτική με την οπτική του φύλου.
- ✓ Ψυχοσωματικές ασθένειες και ο συσχετισμός τους με τις ιδιαιτερότητες της ζωής της νησιωτισσας.
- ✓ Μικρές κοινωνίες και ψυχοσωματική υγεία.
- ✓ Ποιότητα ζωής – ευ ζην – πρόληψη καρδίνου
- ✓ Σωματική άσκηση, δημόσιοι χώροι, ύπαιθρος, φύση.
- ✓ Η κυκλαδική διατροφή και τα οφέλη της στην υγεία μας.

✓ Παροχή πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και σύγχρονη ευζωία: 2 όψεις του ίδιου νομίσματος.

- ✓ Ιδέες και πρακτικές του ευ ζην στην κοινωνία και τον πολιτισμό
- ✓ Το ευ ζην και η σημερινή πραγματικότητα στα νησιά
- ✓ Χαραξη εθνικών πολιτικών ευζωίας: εκπαίδευση, πρόληψη, κοινωνική μέριμνα. Τα νησιά ως προορισμοί παροχής υπηρεσιών ευζωίας. Μύθοι και αλήθειες.

Στο τέλος της δεύτερης μέρας και σχεδόν στο τέλος του Συνεδρίου κυριάρχησε η συζήτηση για την κατάσταση των δομών υγείας στα νησιά, τις ελλείψεις και τα προβλήματα στα Νοσοκομεία των νησιών, τα Κέντρα Υγείας και τα Περιφερειακά Ιατρεία. Επίσης απασχόλησε τις συνέδρους το ζωτικό πρόβλημα των διακομιδών με πλωτά ή εναέρια μέσα επειγόντων περιστατικών στο νοσοκομείο της Σύρου αλλά – όπως είναι αίτημα πολλών νησιών - και η απ' ευθείας μεταφορά τους σε νοσοκομείο της Αττικής και όχι μέσω του νοσοκομείου της Σύρου, που συχνά δεν μπορεί να προσφέρει τις αναγκαίες και επειγούσες υπηρεσίες περίθαλψης.

Τα «ΣΙΦΝΑΪΚΑ ΝΕΑ», που έχουν παρακολουθήσει πολλά από τα Συνέδρια των Συλλόγων Γυναικών, με ικανοποίηση διαπίστωσαν την πολύ καλή οργάνωση του Συνεδρίου από το «Σμάρι» και τη συμβολή του Δήμου και της ΔΗΚΕΣ. Ιδιαίτερα εντυπωσιακά ήταν τα έντυπα του φακέλλου των συνέδρων, τα μπάներ και η αφίσσα.

Σε επόμενο φύλλο μας θα δημοσιεύσουμε σχετικό υλικό που θα κυκλοφορήσει η Ομοσπονδία (αποφάσεις, ψηφίσματα κλπ), που όμως δεν έχουμε λάβει μέχρι τη στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές.

**Μ. Αναστασιάδης**

### Είδη μονοπατιών

Τα μονοπάτια διακρίνονται σε 5 είδη ανάλογα με το κοινό στο οποίο απευθύνονται:

- **Μονοπάτια αναψυχής(Ε)** που απευθύνονται σε πεζοπόρους και φυσιολάτρεις που επιθυμούν κυρίως να εξερευνήσουν μια περιοχή και να απολαύσουν τη φύση.
- **Εκπαιδευτικά - θεματικά μονοπάτια(Λ)** που απευθύνονται σε επισκέπτες που επιθυμούν να γνωρίσουν και να ενημερωθούν για το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον μιας περιοχής. Πρόκειται για μια πολύ ενδιαφέρουσα κατηγορία μονοπατιών που μπορούν να ενσωματώνουν στη διαδρομή τους ιδιαίτερα φυσικά και πολιτιστικά στοιχεία όπως τοπία, ρέματα, πηγές, στέρνες, παλιά πέτρινα γεφύρια, μοναστήρια, εκκλησίες. Εναλλακτικά μπορεί να είναι μονοπάτια που συνδέονται με παραδοσιακές παραγωγικές διαδικασίες, π.χ. μονοπάτια κρασιού, ελιάς, ψηλού για τη Σίφνο, κλπ. Μπορεί επίσης να είναι εκπαιδευτικά μονοπάτια που προορίζονται για τη μελέτη της φύσης (φυτά, δέντρα, κύκλος νερού, ερπετά, έντομα, πουλιά, αλληλεξάρτηση ειδών, διατροφική αλυσίδα, γεωλογικοί σχηματισμοί, γεωμορφολογία, κ.λπ.).
- Τα άλλα τρία είδη είναι τα **δασικά ποδηλατικά μονοπάτια(Β)**, τα **μονοπάτια προσβάσιμα σε ΑΜΕΑ(Α)** και τέλος τα **μονοπάτια διαβίωσης(Τ)** που έχουν δημιουργηθεί για τις καθημερινές ασχολίες των κατοίκων της υπαίθρου και δεν απαιτείται να φέρουν σήμανση.

### Χώροι ανάπαυσης

Προβλέπεται η δημιουργία χώρων ανάπαυσης σε κατάλληλα σημεία της διαδρομής, π.χ. σε σημεία όπου υπάρχουν διαπλατύνσεις, ή σε σημεία όπου υπάρχουν ρέματα ή πηγές νερού ή σε σημεία με ωραία θέα. Στους χώρους ανάπαυσης επιτρέπεται η κατασκευή ξύλινων πάγκων από φυσικά υλικά (κείμενοι κορμοί δέντρων, πέτρες κ.λπ.).

### Σήμανση

Δίνονται λεπτομερείς προδιαγραφές για τη σήμανση των μονοπατιών, τις διαστάσεις των πινακίδων σήμανσης, τα σύμβολα και τα χρώματα που θα χρη-

σιμοποιηθούν ανάλογα με το είδος της σήμανσης. Οι πινακίδες αποσκοπούν στο να ενημερώσουν τον περιπατητή ως προς τη θέση και τον προσανατολισμό του (πινακίδες κατεύθυνσης και θέσης), να τον πληροφορήσουν για επιλεγμένα στοιχεία του οικοσυστήματος/περιβάλλοντος (πινακίδες ενημέρωσης), να τον προειδοποιήσουν για πιθανούς κινδύνους (πινακίδες επισήμανσης). Υπάρχουν ακόμα η πινακίδα υποδοχής καθώς και η πινακίδα πιστοποίησης στην οποία προβάλλονται σε τμήμα αφαιρετό η ημερομηνία τελευταίας συντήρησης, η ημερομηνία επομένης προγραμματισμένης συντήρησης, καθώς και ο υπεύθυνος συντήρησης.

### Πιστοποίηση και καταγραφή μονοπατιών

Για την πιστοποίηση ενός νέου μονοπατιού απαιτείται μια μελέτη χωροθέτησης, χάραξης και κατασκευής. Η μελέτη εγκρίνεται από την οικεία αποκεντρωμένη διοίκηση, αφού θεωρηθεί από τη δασική υπηρεσία καθώς και την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού. Τα μονοπάτια αφού εγκριθούν και πιστοποιηθούν καταγράφονται ψηφιακά σε χάρτη GIS καθώς και σε κατάλογο με το χαρακτηριστικό τους κωδικό. Κάθε μονοπάτι χαρακτηρίζεται με βάση το ίχνος του (Τ) ή με τα σημεία ενδιαφέροντος πάνω σε αυτό (W), το είδος του, τον νομό στον οποίον βρίσκεται και τον αριθμό του. Για παράδειγμα με τον κωδικό «Τ- ΤΡΙΚ 11 Λ» χαρακτηρίζεται το «Ενδέκατο ορειβατικό μονοπάτι στο Ν. Τρικίων, εκπαιδευτικό ενδιαφέροντος».

Οι οδεύσεις των μονοπατιών καταγράφονται στο χάρτη της δασικής υπηρεσίας του Νομού και στη συνέχεια αποστέλλονται για καταχώρηση στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που αποτελεί το Εθνικό Μητρώο Μονοπατιών.

Το υφιστάμενο δίκτυο μονοπατιών θα πρέπει επίσης να καταγραφεί, αφού βεβαιώς επικαιροποιηθεί, προκειμένου να αποκτήσει την ετικέτα πιστοποίησης από την οικεία Διεύθυνση Δασών. Αυτή η διαδικασία έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2020.

# ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΣΙΦΝΙΩΝ



**Γιώργης Καλογιέρου (Μπουλής)**  
Φυσιολογικά, Προσωπικότητα των Καμαρών! Ψαράς, βαρκάρης (έχουν να λένε για τον τρόπο που «υποδεχόταν» τις κυράδες όλων των ηλικιών και των σωματικών ...προσόντων όταν έπεφταν από τη σκάλα του βαποριού στη βάρκα του, μέσω της αγκαλιάς του. Τότε που δεν υπήρχε ο μόλος και οι επιβάτες βγαίνανε με τις βάρκες !)

Αγρότης, κτηνοτρόφος, ταβερνιάρης και αργότερα και ξενοδόχος. Άνθρωπος που κινηγούσε την επαγγελματική προκοπή και την πετύχαινε. Έφτιαχνε και εξαιρετικά κρασιά, που τα μοιραζόταν με τους φίλους του αλλά και κάθε προσκεκλημένο ή και απρόσκλητο επισκέπτη, που ερχόταν στην παρέα του. Στο μαγαζί ή στο σπίτι ή στο γλέντι ...πρώτος και καλύτερος! Είχα την χαρά να τον γνωρίσω αρχές της δεκαετίας του '70. Ήταν καμαράδος, φίλος καρδιακός, του πεθερού μου, του Γιώργου Γοζαδίνου. Έντιμος, δοτικός, μπεσαλής. Οι συμφωνίες που έκαναν για τη φροντίδα των χωραφιών στις Καμάρες κράτησαν πάνω από 50 χρόνια. Όταν ήρθε η ώρα να αντικαταστήσει τον Γοζαδίνου με δίδαξε ανθρωπιά και μπέσα! Ευτύχησε να φτιάξει μια υποδειγματική οικογένεια με την Κασσιανή του και τον Γιάννη, τον Αντώνη, τον Σπύρο και τη Φλώρα του. Τους δίδαξε, τους βοήθησε να σταθούν και επαγγελματικά στα πόδια τους και να προκόψουν, να του μοιάσουν στην αξιοσύνη. Να σταθούν, με τη σειρά τους δίπλα του ως το τέλος. Ας πάει στο καλό. Οι δικοί του, οι φίλοι του, οι συντοπίτες του και όσοι τον γνωρίσαμε, θα τον θυμόμαστε με αγάπη και ευγνωμοσύνη.

**Μ. Αναστασιάδης**

**Στο Γιω του Μπουλή με αγάπη από τη Φλώρα Γεωργούλη**  
- Έφυγες μα τα χέρια σου τον κάβο μας κρατούνε των Καμαρών τα κύματα θα σε αναζητούνε.

- Πάντα μ' ένα χαμόγελο τον κόσμο κατακτούσες πρόθυμα και καλόκαρδα τον εξυπηρετούσες.

- Στο μαγαζί σου ερχόμασταν, να φάμε και να πιούμε τις νοστιμιές της Σίφνου μας και το Μπουλή να δούμε.

- Το όνομά σου είχ' ο μεζές και το κρασί ακόμα, αν ήταν απ' τα χέρια σου, είχ' ένα άλλο χρώμα.

- Τώρα στο νέο στέκι σου οι φίλοι όταν σε δούνε "κάνα μεζέ μας ήφερες βρε Γιώργη;" θα σου πούνε.

- Καλό σου ταξίδι Γιω μου Καλό Παράδεισο

## Σιφνιοί παντού!!

Ο Οργανισμός Λιμένων Ηρακλείου, δια του διευθύνοντος συμβούλου του, παρουσίασε στις Βρυξέλλες το σχέδιο ElectricPort για την ηλεκτρική τροφοδοσία των πλοίων στο λιμάνι από το ηλεκτρικό δίκτυο της στερίας ενώπιον θεσμικών παραγόντων του Οργανισμού Ευρωπαϊκών Λιμένων και της Διεθνούς Ένωσης Εταιρειών Κρουαζιέρας. Το σχέδιο εκπονείται στο πλαίσιο απανθρακοποίησης των θαλάσσιων μεταφορών που αποτελεί το βασικό στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην ελληνική αποστολή συμμετείχε και ο Σιφνιός **Αντώνης Θεόδ. Αβρανάς**, διαπιστευμένος στη Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία στην Ε.Ε. για θέματα Θαλασίων Μεταφορών. (Πηγή Πρώτο Θέμα, 24/2/2023).

## Στον Γιώργη το Μπουλή

Αγαπητέ Γιώργη, αγαπητέ Μπουλή, δεν είμαι καλός στον πεζό λόγο όμως δυο λόγια έχω και θα προσπαθήσω να σου τα πώ!! Εκεί που πας, εκτός των συγγενικών σου προσώπων, θα συναντήσεις και τους φίλους σου, όπως μου έλεγες κάθε φορά που σε συναντούσα, το Γιώργη και την Καίτη, τα πεθερικά μου, που περνούσατε τόσο ωραία κάθε καλοκαίρι με τα χωρατά της εκείνης και με τα χταπόδια από το φαροντούφεκο του εκείνος, τον πατέρα μου, το φίλο σου τον Κούκια, που είχες να το λες για την καθαριότητά του, τα φιλοδώρημάτα του και τη φιλοξενία του, ειδικά όταν νυχτώθηκες χειμώνα που εισούν στο κυνήγι και μείνατε μαζί στη θεμωνιά!! Με αυτούς λοιπόν και με όσους εγώ δεν γνώρισα αλλά εσύ γνώρισες και εκτιμούσες και βρίσκονται στην "άλλη ζωή" πια, θα κάνεις την αιώνια παρέα σου και είναι σίγουρο ότι οι ψυχές όλων σας θα περνούν καλύτερα απ' ό,τι εδώ στα επίγειά!!

- Όλη η Σίφνος σε πενθεί δεν έχει πια "βαρκάρη" απ' τα βαπόρια της γραμμής να δώσει και να πάρει!!!

- Της λάντζας σου ημόλαρες τους κάβους ν' αρμενίσαι, τους άλλους τους βαρκάρηδες να πάς να συναντήσεις.

- Μου έχει μείνει, από παιδί, θαρρείς... και με το ζόρι!! η βροντερή σου η φωνή, "έρχεται το παπόσορι"!!!!

- Ντόμπρος, ευθύς, εργατικός, ήσουνα στη ζωή σου έτσι!! θα σε θυμόμαστε οι φίλοι κι οι δικοί σου.

- Κασσιανή μου, έφυγε! ο Γιώργης της καρδιάς σου να τον θυμάσαι πάντοτε και νάχεις την υγεία σου.

- Γιάννη, Αντώνη, Σπύρο, Φλώ, πάντα να τον τιμάτε γιατί έτσι η ψυχούλα του ήσυχη θα κοιμάται.

- Γιώργη καλή ανάπαυση να έχει η ψυχή σου και ν' απολαύσει τα καλά των "κήπων" παραδείσου!!

**Καλό ταξίδι!**

**Ανάργυρος Κ. Κουλούρης**

## Το Τέμπλο και οι Εικόνες του Αγίου Ιωάννου του Χρυσόστομου «Η Φυτεία» (Φυτώριου Εθνικής Παιδείας).

Είμαστε στην ευχάριστη θέση να σας ενημερώσουμε και να πληροφορηθείτε ότι έχουν αρχίσει οι εργασίες για την συντήρηση και αποκατάσταση του Τέμπλου με την πρόθυμη βοήθεια και προσφορά των Σιφνιων και φίλων της Σίφνου.

Ευχαριστίες προς όλους όσοι βοήθησαν και πρόσφεραν μέχρι τώρα. Ελπίζουμε και ευχόμαστε να συνεχίσετε γιατί χρειαζόμαστε ακόμα τη βοήθειά σας. Μέχρι εδώ για την συντήρηση και αποκατάσταση του Τέμπλου υπάρχουν χρήματα, αλλά πρέπει να ολοκληρωθεί το έργο. Να γίνουν και οι εικόνες που όλες είναι αξιόλογες χρονολογίας 1659 - 1753 - 1754 ...

Οι πολιτιστικοί θησαυροί και τα κειμήλια της Σίφνου πρέπει να σωθούν. Σημειώνουμε τον αριθμό της Τράπεζας Πειραιώς IBAN GR 26 0172 7130 0057 1305 7409 473

Βοηθείά σας και πάντα κοντά σας ο Χρυσόστομος.  
 Η Επιτροπή π. Ιωαννίκιος Λαμρινός Αθηνά Μωραΐτη Ελένη Τρούλλου



**Λευτέρης Σ. Ποδότας**  
Δυσαναπλήρωτο το κενό που αφήνει η απώλεια του Λευτέρη Ποδότα στην οικογένειά του, στους συγγενείς του, στους φίλους του και σε όλη τη Σίφνο. Το θλιβερό μαντάτο της «αναχώρησής» του για τον αιώνιο κόσμο έκλεισε με τρόπο δραματικό, την περιπέτεια της υγείας του, που είχε ξεκινήσει κάποια χρόνια πριν, και έριξε βαριά σκιά, απ' άκρη σ' άκρη, στο νησί μας.

Γιατί ο Λευτέρης, ο γιος του Σίμου και της Κατές Ατσόνιου (Προυνίδι) ήταν ένας ξεχωριστός Σιφνιός με Αρτεμωνιάτικες ρίζες, αγαπητός και γελαστός, ακούρατος και ακεινήςτος, γενναιοδωρός και μερακλής. Από μικρό παιδί ρίχτηκε στην βιοπάλη, κοντά στον πατέρα του, τον αειμνηστο Σίμο και με τον ιδρώτα και το μόχθο του, την τόλη και τη διορατικότητά του, την επιμονή και έντιμη δουλειά του κατόρθωσε να διαπρέψει στο εμπόριο και να καταλήξει να δημιουργήσει μια επιτυχημένη επιχείρηση - σούπερ μάρκετ, που, σήμερα, βρίσκεται στα άξια χέρια των κορών του και την οικογενειών τους. Όμως ο Λευτέρης δεν ήταν μόνο ένας μονοδιάστατος επαγγελματίας. Γλεντζές και ανοιχτόκαρδος, πρωτοστατούσε στα γλέντια, στα πανηγύρια και με τα βιολιά, άφησε στην άκρη τις έγνοιες και τις φροντίδες και παραδινόταν με όλη του την ψυχή στο χορό και στο τραγούδι. Λεβεντόκορμος και δυνατός καθώς ήταν, γεμάτος ζωντάνια και ορμή ασχολήθηκε με τον αθλητισμό, κυρίως το ποδόσφαιρο και αργότερα, όταν δημιουργήθηκε ο «Πανσιφναιικός» έγινε από τους πιο γενναιοδωρους δωρητές του. Μα πέρα και πάνω απ' όλα, ο Λευτέρης ξεχώριζε ως σύζυγος και πατέρας αφοσιωμένος στην γυναικά του και στα παιδιά του, ως γιος στοργικός και ως πιστός αδελφός, συγγενής και φίλος. Ευτύχησε και ευλογήθηκε να γευτεί την αγάπη της οικογένειάς του και να νιώσει την εκτίμησή που έτρεφαν γι' αυτόν όλοι όσοι τον γνώριζαν.

Στην κηδεία του, που έγινε στην εκκλησία του Αγ. Στυλιανού, στην Αράδες και στην ταφή του στο κοιμητήρι του Σταυρού του Λόγγου, ένα πλήθος βουβό και συγκινημένο τον κατευόδωσε, μαζί με την αγαπημένη του οικογένεια και ευχήθηκε να έχει η ψυχή του αιώνια ανάπαυση στην ουράνια κατοικία της.

**Μ.Β.**

## Στον πατέρα μας

Καλό ταξίδι... να'χεις Πατέρα..... Έφυγες σήμερα... ταξιδεύεις στην ουράνια πολιτεία... Έφυγες αλλά δεν χάθηκες..... Η απώλεια πάντα πονάει, όποτε κι αν συμβαίνει.

Σ' ευχαριστούμε για όλα όσα μας πρόσφερες, για την αγάπη που έδειξες σ' εμάς, τα εγγόνια σου και τη Μάνα μας, για τη συμβολή σου στη διαμόρφωση του χαρακτήρα μας, για το σεβασμό και την αλληλεγγύη στο συνάνθρωπο που μας δίδαξες, για ό,τι ζήσαμε μαζί ως οικογένεια μέχρι την αναχώρησή σου για το μεγάλο... ταξίδι.  
 Θα είσαι πάντα στην καρδιά μας!!!

## Στο Λευτέρη μας με αγάπη

- Έκλεισε τα τεφτέρια σου και .. τρώπωσες στο χώμα ήριμος αλλά λαμπερός ήσουν για μας ακόμα.  
 - Πάνω στις ανεμόμυλοι ήφηρες τα φτερά σου και μεΐναν και τα γράμματα από το όνομά σου  
 - Καλό Παράδεισο

**Φλ. Γεωργούλη**

## Ευχαριστήριο

Αισθανόμαστε την ανάγκη να εκφράσουμε τις βαθύτατες και ειλικρινείς ευχαριστίες μας για τα συλλυπητήρια μηνύματα, την συγκινητική παρουσία στην εξόδιο ακολουθία και τις εκδηλώσεις συμπαράστασης στο βαρύ πένθος μας για την απώλεια του πολυαγαπημένου μας πατέρα, συζύγου και παππού

## Λευτέρη Ποδότα

Μας συγκινεί βαθύτατα η στήριξή σας. Ευχόμαστε υγεία και κάθε καλό σε όλους.

**Η οικογένειά του**



**Κώστας Τριανταφυλλίδης**  
Ο Κώστας Τριανταφυλλίδης από το Πάνω Πετάλι (Άγιος Αντύπας) έφυγε από κοντά μας. Μετά από μία παραμονή τεσσάρων εβδομάδων στην Αθήνα και μία σύντομη βαριά ασθένεια, πέθανε ήσυχα και ανώδυνα σ' ένα νοσοκομείο του Έρλανγκεν (Σ.Σ. Γερμανική Βαυαρία).

Στις 24 Νοεμβρίου θα γινόταν 90 χρόνων, στις 19 Μαΐου θα γιόρταζε την εξηκοστή επέτειο του γάμου του και το καλοκαίρι τα 50 χρόνια ως ιδιοκτήτης σπιτιού στη Σίφνο. Είχε μία μακρά, γεμάτη και ευτυχισμένη ζωή. Όταν το 1939 πήγε στο σχολείο στην Αθήνα, άρχισαν τα χρόνια στην Ελλάδα να δυσκολεύουν. Για την οικογένεια του Κώστα η δεκαετία του '40 ήταν ιδιαίτερα δύσκολη, γιατί ο πατέρας πέθανε νωρίς και η μάνα έμεινε πίσω με δύο παιδιά. Ξεπέρασαν σχετικά καλά τα δύσκολα χρόνια του πολέμου και του Εμφυλίου, όμως η περιουσία της κάποτε ευκατάστατης οικογένειας είχε αναλωθεί. Ο Κώστας χρειάστηκε στα 14 του χρόνια, παράλληλα με το σχολείο και αργότερα τις σπουδές να κερδίζει τα προς το ζην και τη χρηματοδότηση των σπουδών του ηλεκτρονικού μηχανικού. Μετά τη στρατιωτική του θητεία ήταν δύσκολο να βρει δουλειά στην ειδικότητα της ιατρικής ηλεκτρονικής. Έτσι ήταν πολύ ευχάριστο γι' αυτόν που το 1959 πήρε μία υποτροφία παραμονής στην Ομοσπονδιακή Γερμανία, για να εμβαθύνει τις γνώσεις του στην τεχνολογία της ιατρικής. Ήρθε σε επαφή με την εταιρεία Siemens - Reiniger στο Έρλανγκεν, η οποία κατασκευάζει ιατρικές συσκευές και ήταν ηγέτης της παγκόσμιας αγοράς σ' αυτό το είδος. Το 1961 επέστρεψε στην Ελλάδα. Στη Γερμανία είχε γνωρίσει τη γερμανίδα Jutta Grimm, που τον επισκέφθηκε στην Ελλάδα. Μαζί ταξίδεψαν εκείνο το καλοκαίρι και στη Σίφνο, όπου και οι δύο ερωτεύτηκαν αμέσως αυτό το νησί.

Το 1963 ο Κώστας παντρεύτηκε με τη Jutta Grimm, που εντωμεταξύ είχε μετοικήσει στην Αθήνα. Ο Κώστας μετά την επιστροφή του στην Αθήνα είχε κάνει αίτηση στην Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας η οποία και τον επέλεξε μεταξύ πολλών υποψηφίων. Αυτός όμως δεν ήταν ο δρόμος για τον Κώστα και τη γυναικά του. Η UBMed, όπως εντωμεταξύ ονομάζετο η εταιρεία Reiniger, είχε ένα υποκατάστημα στην Αθήνα. Ζητούσαν ένα φερέγγυο διευθυντή για το τεχνικό τμήμα. Στο Έρλανγκεν θυμήθηκαν τον Κώστα. Τον βρήκαν στην Αθήνα και τον προσέλαβαν. Το 1966 ήρθε στον κόσμο ο γιός τους Φωκίων. Στο μεταξύ η Jutta είχε μία θέση δασκάλας στη Γερμανική Σχολή στην Αθήνα. Η οικογένεια ήταν καλά. Μόνο οι πολιτικές συνθήκες δεν ανταποκρίνονταν στις επιθυμίες τους. Γι' αυτό και αποφάσισαν το 1969 να μετοικήσουν στη Γερμανία. Ο Κώστας βρήκε αμέσως, ως εργαζόμενος στην εταιρεία, μία καλή θέση στο εργοστάσιο στο Έρλανγκεν και η επιχείρησή τους εδραστάσε κατοικία. Η γυναίκα του διορίστηκε ως δασκάλα - δημόσιος υπάλληλος στο κρατίδιο της Βαυαρίας. Γρήγορα εγκληματίστηκαν στο Έρλανγκεν. Στις διακοπές κατέβαιναν πάντα στην Ελλάδα. Το καλοκαίρι του 1973 επισκέφτηκαν μετά από 13 χρόνια και πάλι τη Σίφνο. Μία εξαδέλφη του Κώστα είχε αγοράσει ένα παλιό σπίτι στο Πάνω Πετάλι. Αμέσως «ξύπνησε» στους δύο η παλιά αγάπη για τη Σίφνο. Αποφάσισαν, με συνοπτικές διαδικασίες να αγοράσουν τον ίδιο χρόνο ένα παλιό σπίτι στο Πάνω Πετάλι. Πανευτυχείς που είχαν ένα σπίτι στη Σίφνο, το ανακαίνισαν και το διαμόρφωσαν. Κι' από τότε περνούσαν όλα τα καλοκαίρια τους στο νησί. Η Σίφνος έγινε η δεύτερη πατρίδα τους. Αργότερα απέκτησαν ένα δικό τους σπίτι στο Έρλανγκεν και μία κατοικία στην Αθήνα. Το σπίτι όμως στη Σίφνο και το ίδιο το νησί ήταν η μεγάλη τους αγάπη. Εδώ περνούσαν καλύτερα από παντού. Είχαν καλές επαφές με τους κατοίκους του νησιού, πολλοί ήταν φίλοι τους. Ενδιαφερόντουσαν για την ιδιαίτερη κουλτούρα του τόπου και την ιστορία του, πήγαιναν σε πολλά πανηγύρια στα βουνά του νησιού και σε πολλές άλλες γιορτές και είχαν γίνει κάτοικοι του νησιού. Παντού εμφανίζονταν μαζί οι δύο τους.

Η φερονδόχος του Κώστα, με την ντέφρα του, θα τοποθετηθεί στον οικογενειακό τους τάφο στο νεκροταφείο της Αθήνας.  
**Γιούττα Τριανταφυλλίδη**

## ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ ΔΗΜΟΥ

Σήμερα, Δευτέρα 20 Μαρτίου 2023 το Δημοτικό Συμβούλιο Σίφνου συνήλθε σε κατεπείγουσα δια περιφοράς συνεδρίαση, ύστερα από την υπ' αρ. πρωτ. 1373/18.03.2023 πρόσκληση του προέδρου του Νικολάου Χρυσίνης, με αποκλειστικό θέμα την έκδοση ψηφίσματος για την θλιβερή είδηση του θανάτου του **Ελευθερίου Σ. Ποδότα**, τ. Αντιδημάρχου Σίφνου.

Τα μέλη του Δημ. Συμβουλίου, αφού ανέγνωσαν κείμενο της Δημάρχου Μαρίας Ναδάλη στο οποίο αναφέρεται εξής: «Με μεγάλη θλίψη πληροφορηθήκαμε το θάνατο του αγαπημένου συμπατριώτη μας Ελευθερίου Σ. Ποδότα, τέως Αντιδημάρχου Σίφνου, που σε όλη τη διάρκεια της ζωής του διακρινόταν για την ευγένεια, την καλοσύνη και το εξαιρετικό ήθος του, είχε υποδειγματική παρουσία τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον επαγγελματικό και κοινωνικό του βίο και από διάφορες θέσεις πρόσφερε σημαντικές υπηρεσίες στα αυτοδιοικητικά, κοινωνικά και αθλητικά πράγματα του νησιού, πάντα με πολλή σεμνότητα, ανιδιοτέλεια, γενναιοδωρία και κυρίως με μεγάλη αγάπη για τη Σίφνο και για το συνάνθρωπό του.»

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΝ ΟΜΟΦΩΝΑ

1. Να παραστούν τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου στην εξόδιο ακολουθία.
2. Να δοθεί το όνομα του εκλιπόντος (ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ Σ. ΠΟΔΟΤΑΣ) στα αποδυτήρια της γηπεδούχου ομάδας στο γήπεδο ποδοσφαίρου στο θόλο.
3. Να δοθεί, αντι στεφάνου, το ποσόν των 500,00€ για ενίσχυση του Πανσιφναικού Αθλητικού Συλλόγου.
4. Να αναγνωστεί το παρόν ψήφισμα στην εξόδιο ακολουθία και να επιδοθεί στην οικογένειά του.
5. Να δημοσιευτεί το ψήφισμα στον τοπικό έντυπο και ηλεκτρονικό Τύπο.

## Ψήφισμα Δήμου Σίφνου για τον Γεώργιο Συγγελίδη

Σήμερα, Πέμπτη 30 Μαρτίου 2023 το Δημοτικό Συμβούλιο Σίφνου συνήλθε σε κατεπείγουσα δια περιφοράς συνεδρίαση, ύστερα από την υπ' αρ. πρωτ. 1643/29.03.2023 πρόσκληση του προέδρου του Νικολάου Χρυσίνης, με θέμα την έκδοση ψηφίσματος για την απώλεια του εξαιρέτου φίλου του νησιού μας **Γεώργιο Συγγελίδη**.

Τα μέλη του Δημ. Συμβουλίου, αφού ανέγνωσαν κείμενο της Δημάρχου Μαρίας Ναδάλη στο οποίο αναφέρονται στην αγαπητική και μακροχρόνια σχέση που είχε αναπτύξει ο εκλιπών με το νησί μας την οποία εκδήλωνε εμπράκτως και ποικιλοτρόπως με ανιδιοτέλεια, σεμνότητα και διακριτικότητα. Επισημαίνει ότι, η ανακίνηση του γηπέδου του Πανσιφναικού, η αμειωμένη και επισκευή του Αϊ Συμεού, τα πανηγύρια της Χρυσοπηγής, του Αϊ Συμεού, του Αϊ Γεώργη Καμαρών και άλλων Αγίων που είχε πανηγυρίσει σύμφωνα με το Σιφνέικο έθιμο, είναι αδιάφευστα δείγματα μίας βαθιάς αγάπης για την Σίφνο και μίας ευγενούς και γενναιοδωρης προσωπικότητας.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΝ ΟΜΟΦΩΝΑ

1. Να προσφέρουν στον Πανσιφναικό Αθλητικό Σύλλογο το ποσόν των 500,00€.
2. Να εκφράσουν τα θερμά τους συλλυπητήρια στην οικογένεια του εκλιπόντος.
3. Να αποστείλουν το παρόν ψήφισμα στους οικείους του εκλιπόντος.
4. Να δημοσιευτεί το παρόν ψήφισμα στον τοπικό, έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο.

## Η Δημάρχου Σίφνου

Μαρία Εμμ. Ναδάλη  
**Ο Πρόεδρος του Δημ. Συμβ. Σίφνου**  
 Νικόλαος Χρυσίνης  
 Τα μέλη του **Δημ. Συμβ. Σίφνου**  
 Γεώργιος Θεοδώρου, Αικατερίνη Ραφελέτου-Κοντού, Γεώργιος Κ. Γεωργούλης, Αντώνιος Φραντζής, Γεώργιος Λουκίης, Θλής Συνοδιός, Χρυσούλα Ποδότα, Απόστολος Διαμαντής, Μαργαρίτα Βασταρδή, Εμμανουήλ Λεμπέσης, Χρυσοπηγή Καραβή, Άννα Ατσόνιου, Ευαγγελία Ατσόνιου, Θεόδωρος Πολενάκης, Ιωάννης Ραφελέτος, Δημήτριος Ζαμπέλης  
 Η Πρόεδρος της Κοινότητας Απολλωνίας Αικατερίνη Αντ. Θεολόγου  
 Ο Πρόεδρος της Κοινότητας Αρτεμώνα Θωμάς Τσίπης

## Σίφνος: Έτσι κέρδισε τη μάχη των εντυπώσεων σε διεθνή έκθεση τουρισμού.

Η Σίφνος δίνει τη δική της μάχη στον τουρισμό με το βλέμμα στραμμένο στο επόμενο καλοκαίρι που πλησιάζει...

Έντονο διεθνές ενδιαφέρον συγκέντρωσε το περίπτερο του Δήμου Σίφνου στη Διεθνή Έκθεση Τουρισμού "Ferien Messe" που πραγματοποιήθηκε στη Βιέννη το διάστημα 16 - 19 Μαρτίου 2023, κατά τη διάρκεια της οποίας παρουσιάστηκε το Έργο «Μετάλλων τόποι: Σταυροδρόμια πολιτισμού στην Ανατολική Μεσόγειο».

Κεντρικό αντικείμενο του έργου είναι η πλούσια, πανευρωπαϊκής σημασίας, αρχαιομεταλλευτική και μεταλλουργική Πολιτιστική Κληρονομιά που άνθισε και εξελί-

χθηκε, πριν από χιλιετίες, στη Σίφνο, Σέριφο και Κύθνο και στην περιοχή της Κοινότητας Ασατάς Κύπρου, αλλά που μέχρι τώρα ήταν γνωστή -κυρίως- στους κύκλους των ειδικών επιστημόνων και ερευνητών.

Μεταξύ των κύριων στόχων του Έργου είναι η αξιοποίηση, προστασία, ανάδειξη και προβολή αυτής της Κληρονομιάς, παράλληλα με την προώθηση νέων θεματικών μορφών τουρισμού και τη διάδοση της σχετικής συσσωρευμένης γνώσης στο ευρύ κοινό με εύληπτους τρόπους, προσβλέποντας στη βιώσιμη ανάπτυξη και στην αειφορία των περιοχών αυτών.

Δημοσιογράφοι, εκπρόσωποι

φορέων και δυνητικοί ταξιδιώτες από την Αυστρία και άλλες γερμανόφωνες αγορές ανταποκρίθηκαν στην «επίσημη πρώτη» του Δήμου Σίφνου να αναδείξει την πλούσια μεταλλευτική και μεταλλουργική δραστηριότητα και το πολιτιστικό παρελθόν των περιοχών αυτών.

Πλήθος φίλων του περιπατητικού και πολιτιστικού - αρχαιολογικού τουρισμού ενημερώθηκαν για τις περιηγητικές διαδρομές-μονοπάτια που οδηγούν στα αρχαία μεταλλεία αργύρου στον Άγιο Σώστη, στη ΒΑ πλευρά του νησιού και στην περιοχή των διάσημων χρυσορυχείων της Σίφνου στην περιοχή του Φάρου.

Η δράση «ταξίδεψε» το κοινό

χιλιετίες πίσω, καθώς η μεταλλουργική και μεταλλευτική δραστηριότητα στη Σίφνο ξεκίνησε από την 3η χιλιετία π.Χ. Τα αρχαία λατομεία της Σίφνου θεωρούνται από τα πρώτα οργανωμένα λατομεία στον κόσμο και σύμφωνα με τον Ηρόδοτο, η Σίφνος ήταν στην αρχαιότητα από τις πλουσιότερες οικονομίες της ανθρωπότητας!

Στο πλαίσιο της συμμετοχής στην έκθεση, πληροφοριακό υλικό διανεμήθηκε σχετικά με την αρχαία μεταλλευτική κληρονομιά των νησιών Σίφνου, Σερίφου και Κύθνου.

Πηγή: Newsit.gr 5.4.23 Ανάρτηση στο λογαριασμό της εφημερίδας στο FB,

## Σκέψεις

### Περί... εφημερίδων

Τέλη Απριλίου και «ανακαλύπτουμε» ότι στο νησί δεν υπάρχει πλέον σημείο πώλησης εφημερίδων. Απίστευτο! Ναι ο κόσμος δεν διαβάσει όπως κάποτε εφημερίδες. Ναι, η εμπορία τους, η διακίνησή τους δεν αποδίδει ενδεχομένως όπως άλλα εμπορεύματα και είναι και ... «μπελαλίδικη».

Έρχονται τεράστια πακέτα - πρέπει να έρχονται όλα τα έντυπα που κυκλοφορούν, αυτό είναι στοιχειώδης δημοκρατική αρχή - και πρέπει να γίνονται και επιστροφές όσων δεν πουλήθηκαν. Και αυτό κάθε μέρα...

Από την άλλη ο κόσμος και ιδίως οι νέοι ενημερώνονται πλέον από τα παντός είδους ηλεκτρονικά μέσα και διαδικασίες και πλατφόρμες και από τάμπλετ και από το κινητό τους (κυρίως). Όμως η εφημερίδα διακινεί άλλου είδους πολιτιστικά στοιχεία, έρευνες και αρθρογραφία, ελληνική και διεθνή, που δεν πρέπει να εξαφανιστεί. Και εν πάσει περιπτώσει ένα νησί 3.000 κατοίκων το χειμώνα και 30.000 σχεδόν τους 5-6 μήνες της σαιζόν δεν είναι δυνατόν να μην έχει εφημερίδες.

Νομίζουμε ότι τόσο οι σημαντικοί πλέον επιχειρηματίες που υπάρχουν και στο νησί αλλά ακόμα και η δημοτική αρχή, με τη συμβολή της, πρέπει να μελετήσουν και να βρουν τον τρόπο που θα εξασφαλίσουν αυτό το αγαθό - της πολυπλευρης και δημοκρατικής ενημέρωσης - στους μόνιμους και ευκαιριακούς κατοίκους της Σίφνου.

Γιατί η εφημερίδα ΔΕΝ είναι μόνο εμπόρευμα και δεν πρέπει να το βλέπουμε μόνο σαν τέτοιο. **μ.α**

## Σίφνος: Μαζική διαμαρτυρία για τοποθέτηση κεραίας κινητής τηλεφωνίας

### Συνέχεια από σελ. 1

δωμάτια του. Η απόφαση αναρτήθηκε μόλις προχθές και δεν έχει αποσφηνιστεί ακόμα, και δεν είμαστε σίγουροι αν έχει προωθηθεί ακόμα στην ίδια την εταιρεία, από τη γραμματεία του Δημοτικού Συμβουλίου αλλά θα το μάθουμε πολύ σύντομα. Το αίτημα θα τεθεί άμεσα για να γνωρίζουμε με ποιο τρόπο έχει γίνει αυτή η τοποθέτηση."

### Το θέμα στο Δημοτικό Συμβούλιο

Σε πρόσφατη Συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου του νησιού συζητήθηκε έντονα το εν λόγω θέμα, με τον πρόεδρο να παίρνει αρχικά τον λόγο και να αναφέρει, "Υστερα από την διαμαρτυρία των κατοίκων του οικισμού Χερρονήσου Σίφνου για την εγκατάσταση εντός του οικισμού, σε δώμα συγκροτήματος ενοικιαζομένων δωματίων, κεραίας συστήματος κινητής τηλεφωνίας, προτείνεται να ελεγχθεί η νομιμότητα της καταχόμενης αδειας εγκατάστασης της κεραίας και σε θετική περίπτωση να γίνει νόμιμη προσπάθεια απομάκρυνσής της, προκειμένου να ικανοποιηθεί το δίκαιο αίτημα των κατοίκων."

### Έντονη αντίθεση από την δήμαρχο Σίφνου

Στη συνέχεια το λόγο πήρε η δήμαρχος Σίφνου, Μαρία Ναδάλη, η οποία δήλωσε την έντονη αντίθεσή της στην τοποθέτηση και στην λειτουργία της συγκεκριμένης κεραίας σε πυκνοκατοικημένη περιοχή μέσα στον οικισμό της Χερρονήσου. Μεταξύ άλλων ανέφερε: "Ανεξαρτήτως του ζητήματος της νομιμότητας ή μη της αδειοδότησης της, η κεραία αυτή τοποθετήθηκε χωρίς να υπάρχει προηγούμενος καμία ενημέρωση του Δήμου αλλά ούτε και των κατοίκων, και ενώ είναι γνωστό ότι οι κάτοικοι της περιοχής έχουν αντιδράσει και στο παρελθόν και έχουν δηλώσει την αντίθεσή τους στην εγκατάσταση κεραίων στον οικισμό αφού θεωρούν τις επιπτώσεις από την λειτουργία τους επιβαρυντική για την υγεία τους και την ακτινοβολία υπεύθυνη για των θάνατο κατοίκων του οικισμού." Παράλληλα, τόνισε ότι το θέμα πρέπει να τεθεί και σε ηθική βάση καθώς εξήγησε ότι, περισσότερο ενόχλησε τους κατοίκους του οικισμού ο αιφνιδιασμός που τους έγινε με την εγκατάσταση της κεραίας για την οποία δεν είχε γίνει καμία ενημέρωση και τόνισε ότι ο Δήμος πρέπει να κατευθύνει την ανησυχία των κατοίκων, ενεργώντας σύμφωνα με την επιθυμία τους.

### Οι κινήσεις του Δήμου

Η κ. Ναδάλη μετέφερε στο Δημοτικό Συμβούλιο, ότι ο Δήμος έστειλε έγγραφο στην εταιρεία κινητής τηλεφωνίας ώστε να πάρει στοιχεία για τη συγκεκριμένη κεραία και θα ζητήσει την απομάκρυνση της. Πρότεινε το δημοτικό συμβούλιο, εκτός από το να συμφωνήσει με τη γνωμοδότηση του συμβουλίου της Κοινότητας Αρτεμώνα, να ζητήσει από τον ιδιοκτήτη του ακινήτου να ανακαλέσει τη συμφωνία με την εταιρεία και το θέμα να ανατεθεί στο νομικό σύμβουλο του Δήμου για να κάνει τις απαραίτητες ενέργειες για την απομάκρυνση της κεραίας, προκειμένου να ικανοποιηθεί το δίκαιο αίτημα των κατοίκων.

### Η θέση των κατοίκων της περιοχής

Από τη δική του μεριά ο δημοτικός σύμβουλος και κάτοικος της Χερρονήσου, Μανώλης Λεμπέσης πήρε το λόγο, και αναφέρθηκε στη συγκέντρωση που πραγματοποιήθηκε από τους κατοίκους του οικισμού για το θέμα και μετέφερε την ανησυχία τους και την έντονη αντίθεσή τους στη τοποθέτηση και λειτουργία της συγκεκριμένης αλλά και κάθε άλλης κεραίας κινητής τηλεφωνίας μέσα στον οικισμό, ανεξαρτήτως εάν τηρήθηκαν οι απαιτούμενες προϋποθέσεις. Χαρακτηριστικά ο κ. Λεμπέσης, τόνισε, "Οι κάτοικοι θεωρούν ότι η εγκατάσταση κεραίας κινητής τηλεφωνίας και η έκθεση σε ακτινοβολία, δημιουργεί κινδύνους ανεπανόρθωτης βλάβης στη σωματική και ψυχική υγεία των κατοίκων, θέτει σε κίνδυνο την δημόσια υγεία, ειδικά των παιδιών και όσων ανήκουν σε ευπαθείς και ευαίσθητες ομάδες."

Στη συνέχεια, τον λόγο πήρε, ο εκπρόσωπος των κατοίκων της Χερρονήσου, Ιωάννης Τρίχας, ο οποίος ανέφερε, "Η κεραία θέτει σε κίνδυνο την δημόσια υγεία, αποτελεί επιβαρυντικό παράγοντα για τους κατοίκους, ιδιαίτερα για τα παιδιά και για ομάδες με επιβαρυνμένο ιατρικό ιστορικό. Οι κάτοικοι της περιοχής θεωρούν τις επιπτώσεις από την λειτουργία τους επιβαρυντική για την υγεία τους και την ακτινοβολία υπεύθυνη για των θάνατο κατοίκων του οικισμού και ζήτησε να γίνουν όλες οι απαραίτητες ενέργειες από τον Δήμο για την απομάκρυνση της κεραίας.

### "Το Δημοτικό Συμβούλιο θα πρέπει να συνταχθεί με το αίτημά τους"

Στο κλείσιμο της συζήτησης επί του θέματος, ο πρόεδρος του ΔΣ δήλωσε ότι είναι δικαιολογημένη η αγανάκτηση των κατοίκων της Χερρονήσου και ανέφερε στο Σώμα ότι, το Δημοτικό Συμβούλιο ανεξαρτήτως εάν για την τοποθέτησή της κεραίας τηρήθηκαν οι απαιτούμενοι όροι νομιμότητας, έχει υποχρέωση να περιφρουρεί και να προασπίζεται τη δημόσια υγεία και το φυσικό περιβάλλον και να αποτρέπει κάθε ενέργεια που εκθέτει σε κίνδυνο τους κατοίκους. Παράλληλα, τόνισε, "Από

την στιγμή που υπάρχει ασάφεια ως προς τα όρια ασφαλείας και τον βαθμό κινδύνου από την έκθεση στην ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία που εκπέμπουν οι σταθμοί κινητής τηλεφωνίας αλλά και η αντίθεση των κατοίκων στην εγκατάσταση κεραίων στον οικισμό, αφού τις θεωρούν επιβαρυντικές για την υγεία τους και την ακτινοβολία υπεύθυνη για των θάνατο κατοίκων του οικισμού, το Δημοτικό Συμβούλιο θα πρέπει να συνταχθεί με το αίτημά τους."

### Ομόφωνη εναντίωση από το Δημοτικό Συμβούλιο

Το ΔΣ καταδίκασε ομόφωνα τη συγκεκριμένη διαδικασία και συμφώνησε σε όλα με τους κατοίκους της περιοχής. Συγκεκριμένα, το Δημοτικό Συμβούλιο,

- Καταδικάζει και εκφράζει την πλήρη αντίθεσή του στην τοποθέτηση και λειτουργία κεραίας της ηλεκτρομαγνητικής περιβαλλοντικής όχλησης, στην ταράτσα ιδιωτικής κατοικίας στη Χερρονήσο, ανεξαρτήτως εάν για την τοποθέτησή της τηρήθηκαν οι απαιτούμενοι όροι νομιμότητας και συντάσσεται με το αίτημα των κατοίκων του οικισμού της Χερρονήσου οι οποίοι ζητούν την απομάκρυνσή της.

- Συμμερίζεται και θεωρεί δικαιολογημένη την αντίδραση και τον φόβο των κατοίκων για τις συνέπειες από την έκθεση τους στην ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία και τις επιπτώσεις που ενδέχεται αυτή να προκαλεί στο περιβάλλον και στον ανθρώπινο οργανισμό, αφού σε μικρή απόσταση διαβιούν ευαίσθητες και ευπαθείς ομάδες αλλά και οικογένειες με ανήλικα παιδιά που επηρεάζονται από την ακτινοβολία.

- Αποφασίζει να ανατεθεί το θέμα στο νομικό σύμβουλο του Δήμου και να κάνει τις απαιτούμενες ενέργειες για την απομάκρυνση της κεραίας, προκειμένου να ικανοποιηθεί το δίκαιο αίτημα των κατοίκων.

• Πηγή : Εφημ. Σύρου  
ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ 24.3.23  
• Συντάκτης Θεοδωρής Καρατζούνης

### Θα προχωρήσει η αναβάθμιση του γηπέδου του Αρτεμώνα

### Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Κυκλάδων έδωσε το πράσινο φως

Σύμφωνα με πληροφορίες της εφημερίδας μας, η Εφορεία Αρχαιοτήτων Κυκλάδων, με έγγραφο της προς τον Δήμο, το οποίο κοινοποιεί αρμοδίως, αίρει κάποιες επιφυλάξεις της και έτσι το έργο μπορεί τώρα να προχωρήσει, χωρίς την υποβάθμιση του επιπέδου του στίβου κατά ένα μέτρο, όπως αρχικά είχε ζητηθεί.

Ο Δήμος μπορεί και από όσο γνωρίζουμε προτίθεται, χωρίς εμπόδια, να προχωρήσει στην ολοκλήρωση του έργου.

### Νέο Διοικητικό Συμβούλιο στον Πολιτιστικό Σύλλογο

Νέο Διοικητικό Συμβούλιο στον Πολιτιστικό Σύλλογο Στις 7 Μαΐου πραγματοποιήθηκε η τακτική Γενική Συνέλευση του Πολιτιστικού Συλλόγου Σίφνου, στη διάρκεια της οποίας έγινε και η εκλογή του νέου Δ.Σ. Στην πρώτη του συνεδρίαση, στις 10 Μαΐου, το νέο Δ.Σ συγκροτήθηκε σε σώμα με την εξής σύνθεση:

- **Πρόεδρος:** Σταυριανός Γεώργιος
- **Α' Αντιπρόεδρος:** Κοντός Ιωάννης
- **Β' Αντιπρόεδρος:** Αντάρτης Ιωάννης
- **Γεν. Γραμματέας:** Γεωργούλη Φραγκουλιάννα
- **Ταμίας:** Ποδενέ Αθηνά
- **Μέλη:** Γεροντοπούλου Μαρία - Θεοδώρου Φλώρα

### Αναπληρωματικά μέλη

- Ανδρουλάκη Μαργαρίτα
- Σταυριανού Μαρία
- Διαμαντή Μαρία

### Εξελεγκτική Επιτροπή

- Καραλής Σπύρος
- Μάρκου Γεωργία
- Σπίθα Φιλίππα

Τα ΣΙΦΝΑΪΚΑ ΝΕΑ εύχονται στο νέο Δ.Σ κάθε επιτυχία στο έργο του και ευχαρίστως θα το συνδράμουν.

Πηγή: Στοιχεία για τη συγκρότηση του Δ.Σ σε σώμα από το ΣΙΦΝΑΪΚΟ ΦΩΣ

## Ο Ύμνος της Σίφνου

Μόλις πριν δύο χρόνια, το 2020, η επίσημη Σίφνος γιόρτασε μέσα από μια σειρά εκδηλώσεων τα 170 χρόνια από την γέννηση του «εθνικού» λυρικού ποιητή του νησιού, του Αριστομένη Προβελέγγιου. Κατά την διάρκεια των εορτασμών αυτών, ελάχιστα καινούργια στοιχεία ειπώθηκαν γύρω από τον τιμώμενο ποιητή, πράγμα απολύτως φυσιολογικό δεδομένου πως όλα όσα ήταν να ειπωθούν, έχουν ήδη ειπωθεί μέσα στο διάβα σχεδόν ενός αιώνα από τον θάνατό του το 1936. Οι επαναλήψεις αυτές φυσικά δεν είναι απορριπτές. Κάθε άλλο μάλιστα, διότι σε αυτό ακριβώς αποσκοπούν οι εορτασμοί: στην υπενθύμιση προς τους ήδη γνώστες και στην περαιτέρω διάδοση της γνώσης στις νέες γενιές. Με το σκοπικό αυτό, θα πρέπει σίγουρα να θεωρήσουμε ιδιαίτερα ενθαρρυντική την ενεργή συμμετοχή τής μαθητιώσας νεολαίας και των εκπαιδευτικών τους.

Κάπως έτσι το θεώρησα κι εγώ τότε, καθώς «περιδιάβαινα» την γνωστή βιβλιογραφία που έχει κυκλοφορήσει για τον ποιητή, αναζητώντας μικρά και πιθανώς ενδιαφέροντα «παραλείπόμενα» από την ζωή και το έργο του. Η σχεδόν επιφανειακή έρευνά μου δεν εντόπισε κάποια πληροφοριακή ψηφίδα, που θα μπορούσε να αποτελέσει κάτι παραπάνω από μίαν απλή υπενθύμιση ή μνηρκασμό γνωστών στοιχείων.

Όλα αυτά μέχρι πρόσφατα, όταν ασχολήθηκα με την συγγραφή ενός άρθρου που φιλοξενήθηκε στα ΣΙΦΝΑΪΚΑ ΝΕΑ (φ. Ιαν2023) με τίτλο «Ο Εξόριστος Ερμής της Σίφνου». Σε αυτό αναφέρθηκα σε μια εκδήλωση από το μακρινό 1900, όταν ο αείμνηστος Κέντρος Ιάκ. Δραγάτσος οργάνωσε το πρώτο Μουσείο της Σίφνου τοποθετώντας εκεί διάφορες «αρχαιότητες» με προέλευση την γενέθλια γη. Την περιγραφή των εγκαινίων του Μουσείου μάς την έδωσε σε ανταπόκριση ο Νικ. Βάος μέσα από τις σελίδες μιας καθημερινής εφημερίδας του Κέντρου, ΤΟ ΑΣΤΥ.

Πέρα από την πολύ ενδιαφέρουσα ατμόσφαιρα που μάς μετέφερε από την σημαντική αυτή εκδήλωση, σε γλωσσικό ιδίωμα της εποχής, μια λεπτομέρεια μου τράβηξε ιδιαίτερα την προσοχή. «Μετά τον λαμπρόν αληθώς λόγον του κ. Δραγάτσου ο κ. Αρ. Προβελέγγιος απήγγειλε ωραίων ποιήμα σχετικόν».

Ωπ! Ποιό να ήταν άραγε αυτό το «ωραίων ποιήμα σχετικόν» με τις αρχαιότητες της Σίφνου; Λες να ήταν το γνωστό «Άσπρος Πύργος»; Μάλλον όχι, αφού αυτό δημοσιεύθηκε το 1916. Μήπως το «Σκόρπια τα Μάρμαρα»; Ούτε κι αυτό, αφού αναφέρεται ξεκάθαρα στην Αττική γή. Εγνώριζα από το βιογραφικό του ποιητή πως η χρονική εκείνη περίοδος (1899-1905) δεν ήταν και από τις πλέον δημιουργικές του ποιητικές, αφού τα κοινοβουλευτικά του καθήκοντα ήταν πολύ πιο πεζά. Έτσι ξεκίνησα την έρευνα και την αναζήτηση του «άγνωστου» ποιήματος. Ήξερα πως ο ποιητής έβρισκε έμπνευση σε ξεχωριστά γεγονότα της καθημερινότητας, αφού ακόμη και για μια αξεχάστη εκδρομή του Συνδέσμου Σιφνίων στην Σίφνο το 1923 είχε ειδικά συνθέσει ένα έμμετρο καλωσόρισμα.

Σύντομα, η έρευνά μου στην οικογενειακή βιβλιοθήκη του παππού μου, που από ό,τι φαίνεται είχε αδυναμία στην ποίηση του Προβελέγγιου, αποδείχθηκε άκαρπη. Ουδενίαν καν υποψία για κάποιο «ποίημα σχετικόν». Από την άλλη, τα βιβλία των Α.Κανακάρη (1961, εκδ. Συνδέσμου Σιφνίων) και Α.Γ.Πετρόπουλου (1986) δεν απέδωσαν, ενώ και οι τρεις δημοσιευμένες ποιητικές συλλογές, που με την ευκαιρία τις ξεφύλλισα, δεν παρέμειναν σε κάτι διαφορετικό. Ευελπιστούσα στα μεταθανάτια αφιερώματα και τις επετειακές εκδόσεις, όπως αυτή της «Ελληνικής Δημιουργίας» (1951), αλλά κι εδώ... τίποτα. Έψαξα και στο αρχείο της τοπικής εφημερίδας ΝΕΑ ΣΙΦΝΟΣ μέσα από την Σιφναϊκή Αρχαιοθήκη που επιμελείται ο Σύνδεσμος Σιφνίων αλλά... εις μάτην.

Ήμουν έτοιμος να τα παρατήσω όταν εν τω μέσω της νυκτός η διαδικτυακή έρευνα χτύπησε καμπανάκι! Από το ψηφιακό Αποθετήριο του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ήρθε επιτέλους η άνωθεν

επιφοίτηση. Στο τεύχος της 15ης Σεπτεμβρίου 1900 του (λόγιου μεν, περιθωριακού δε) περιοδικού ΠΛΕΙΑΣ, που εξέδιδε στην Αθήνα ο φεμινιστικός Σύλλογος Κυριών «ΕΡΓΑΝΗ ΑΘΗΝΑ» από το Αγρίνιο, βρήκα την σχετική αναφορά που έψαχνα. Αυτό είναι που λένε «Αθήνα-Πειραιά μέσω Λαμίας»! Και όχι μόνο μια ακόμη απλή αναφορά στο «ποίημα το σχετικόν». Αλλά και το ίδιο το ποίημα σε ανυπόγραφη μεταφορά «εκ της απαγγελίας», που κατά πάσα πιθανότητα θα πρέπει να αποδοθεί στον συντάκτη της ανταπόκρισης, τον Άγγελο Κοσμή. Ίσως μάλιστα οι κοινωνικές σχέσεις Α.Κοσμή, Α.Προβελέγγιου και Γ.Αλιμπέρτη να αποτελούν και την εξήγηση αυτής της διαδρομής, όπως εύστοχα παρατηρεί η επίκουρη καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας (ΕΚΠΑ) κα. Άννα Χρυσογέλου-Κατσή.

«Ο δε χρυσός των μεταλλείων της έρρευσε από το στόματος του εμπνευσμένου ποιητού μας κ.



Αριστομένης Προβελέγγιου, ο οποίος δια ποιήματος μεστόυ υψηλών εννοιών και πατριωτισμού εξύμνησε την αρχαίαν εύκλειαν της Σίφνου και τας φυσικάς αυτής καλλονάς, αίτινες πλην των εντοπιών και πάντας τους ξένους επισκέπτας αυτής καταθέλουσι».

Ποίημα όχι μόνον «σχετικόν», αλλά και αριστούργημα «διαφορετικόν». Διαφορετικό στην απουσία ομοιοκαταληξιών, διαφορετικό στο ύφος και το μέτρο, διαφορετικό στο πρωτότυπο περιεχόμενο, άναρχα δομημένο -τουλάχιστον σε σχέση με τα χαρακτηριστικά με τα οποία έχουμε συνδέσει την ρωμαντική ποίηση του Αρ.Προβελέγγιου. Ποίημα «άτιτλο» που εγώ για τις ανάγκες του άρθρου αυτού επιλέγω να το ονομάσω «**Ωδή στην Σίφνο**» και ας με συγχωρέσει ο ποιητής από εκεί όπου το πνεύμα του βρίσκεται. Ίσως εκείνος να προτιμούσε για τίτλο του μαγευτικού στίχου του «**Θαλασσοθεμέλιωτη Πατρίδα**».

Διότι όσο και αν ξανα-ξεκίνησα το φάξιμο γυρνώντας πίσω στην βιβλιογραφία δεν μπόρεσα να το εντοπίσω πούθενά. Ακόμη και στην βιβλιογραφικά πληρέστατη διδακτορική διατριβή του Γ.Τσατσάρωνη (2007) δεν υπάρχει καμμία σχετική αναφορά. Ελλείψει «Απάντων» του Αριστομένη Προβελέγγιου (άλλη σοβαρή ολιγωρία της πολιτιστικής Σίφνου), δεν μπορώ να είμαι απολύτως σίγουρος πως το ποίημα αυτό δεν έχει ήδη περιληφθεί κάπου στο corpus των έργων του ποιητή. Ακόμη όμως και εάν δεν επανεμφανίζεται στο προσκήνιο τώρα, μετά από 123 ολόκληρα χρόνια αφάνειας, το βρήκα τόσο εκφραστικό και μοναδικά επίκαιρο που αποφάσισα -έτσι κι αλλιώς- να το μοιραστώ μαζί σας μέσα από τις σελίδες της εφημερίδας. Και ας μου συγχωρήσει την αμετροέπεια η τακτική στήλη «Γωνιά της Ποίησης». Μάλιστα, θα το πήγαινα κι ένα βήμα παραπέρα τολμώντας να προτείνω στην επίσημη Σίφνο να το υιοθετήσει σαν τον «Εθνικό Ύμνο» του νησιού!

Λόγω περιορισμένου χώρου (ίσως και ικανοτήτων) δεν θα προσπαθήσω να κάνω σχολιασμό του ποιήματος και θα σας αφήσω να το απολαύσετε αναγνωστικά, εικονοποιώντας τις ευγενικές προτροπές του ποιητή. Επειδή όμως τα ποιήματα αποκτούν διαφορετική μορφή σε απαγγελία, προσεφέρθη ο Βάσκος ελληνιστής Ιγνάθιο Σαβοναρόλα να το απαγγείλει και το αφιερώνει στους Σιφνιούς. Η ηχητική απαγγελία του διανθισμένη με ασπρόμαυρες παλιές φωτογραφίες της Σίφνου φιλοξενείται στο διαδίκτυο στην διεύθυνση <https://youtu.be/OVIE25BFwg>

ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΙΕΣΤΗΡΙΟΥ

Ολοκληρώθηκε ο διαγωνισμός για τον δρόμο της Πουλιάτης

Το έργο «Βελτίωση - Ασφαλτόστρωση οδού πρόσβασης προς Πουλιάτη», που χρόνια το περίμεναν οι κάτοικοι και οι αγρότες της περιοχής επί τέλους βρήκε το...δρόμο του. Δημοπρατήθηκε και στις 24 Απριλίου κατατέθηκαν οι προσφορές (δύο τον αριθμό) και ανοίχτηκαν, όπως η διακήρυξη πρόβλεπε, στις 28 Απριλίου. Το έργο, συνολικής αξίας 135.820,03 ευρώ πλέον ΦΠΑ (συνολικά 168.416 με ΦΠΑ) θα κατακυρωθεί στην μειοδότητρια εταιρεία (που πρόσφερε δηλ. την μεγαλύτερη έκπτωση), την ΑΣΙΔΑ ΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε, η οποία, ας σημειωθεί έχει αναλάβει και το έργο της οδού προς Βρουλιδία που ήδη εκτελείται.

Έρευνα - Επιμέλεια  
Αλκιβ. Ν. Λεμπέσης.

Μια άτιτλη «Ωδή στην Σίφνο»  
του Αριστομένη Προβελέγγιου

Βράχε θαλασσογέννητε, χαριτωμένη Σίφνος,  
με τα όρη τα καλλίγραμμα, και τα φαιδρά λαγκάδια,  
με τα ποταμούσρματα, πού η ροδοδάφνη σμίγει  
τα φτερωτά της χρώματα και το λεπτό της μύρο  
με τ' άσπρα, καταγάλα τής λυγαριάς λουλούδια,  
οπού Νεραΐδες στεριανές και πελαγήσιες Νύφες,  
με φύκια και με λούλουδα στ' ολόξανθο κεφάλι,  
χορεύουν τα μεσάνυκτα στ' αχνόφωτο φεγγάρι  
και το αιώνιο μυστικό της Πλάσης τραγουδούνε.

Νησούλά μου, με τα ιερά, παλιά σου μοναστήρια,  
με τα πολλά ξωκκλήσιά σου, που ολόγυρα σε ζώνουν.  
Με τους αρχαίους πύργους σου, που μιά φορά σ' εφρούρουν  
και τώρα μισοχάλαστοι, και στοιχειωμένοι τώρα  
στην ωμορφιά σου δίνουνε γλυκειά μελαγχολία.

Με τα χιονάτα σου χωριά, που σαν τα περιστέρια,  
κοπαδιαστά καθίζουσε και βόσκουν καί ξαπλώνουν  
στης σκαλιστές ραχούλες σου, λημέρια ευτυχισμένα,  
που ζή ο καλός, ο φιλεργός, ο ειρηνικός νησιώτης.

Στα μαγεμένα σπλάχνα σου λεν πως στ' αρχαία χρόνια  
έτρεχαν φλέβες πλούσιες με καθαρό χρυσάφι,  
κι' ακόμη ποιά πολύτιμο απ' όλα τα χρυσάφια  
σ' εστόλιζε το μάρμαρο, που σκάλισαν τεχνίτες  
μ' ευλάβεια και μ' αίσθημα και μ' έμπνευση κι αγάπη.  
Κ' ήσαν λευκοστεφάνωτη, σαν Νύφη ζηλεμένη,  
από ναούς κι' αγάλματα και κτίρια και κολώνες,  
που την ψυχήν εμάγευαν κ' εθάμπωναν τα μάτια,  
με τα σοφά, θαυμάσια σκαλισμάτα της τέχνης.

Αλλ' όμως τρεις και τέσσαρες χιλιάδες χρόνια  
πήγαν,

και το χρυσάφι εστείρεψε - γιατί περνούν  
τα πλούτη

και δεν αφήνουν πίσω των σιμάδι μεσ' στα χρόνια!

Εμείς την δόξα θέλομεν που ζη μέσ' στους αιώνας,  
π' όσο οι καιροί διαβαίνουνε, τόσοσ αυτή πληθαίνει  
και ρέει σαν την αστέρη, σαν την αιώνια βρύση.  
Εμείς την δόξα θέλομεν που βγαίνει από την Τέχνη  
θεόπνευστη, λευκοφτέρη κι' ακτινοβολημένη.  
Της παλαιάς της λάμψης σου ζητούμε μίαν ακτίνα  
θαμμένη μέσ' στα χρώματα τα τρισγαπημένα.  
Ζητούμ' ένα διαμάντι σου απ' τα πολλά σου εκείνα,  
που την χρυσή κορώνά σου σου στόλιζαν μιά μέρα!

Ω, ναι! Γιατί πώς γίνεται, στη γή μας την ωραία,  
που μια καινούργια ζωγραφιά σε κάθε βήμ' ανοίγει,  
που τ' ουρανού τα διάφανα και ζαφειρένια βάθη  
καλούν το πνεύμα εις γην φωτός και κάλλους να πετάξει,  
οπού φωλιάζει η ποίηση βαθειά σε κάθε στήθος  
και τα τραγούδια ανθίζουνε στα χείλη σαν λουλούδια-  
Σ' αυτή τη γή πώς γίνεται ποτέ να μη γεννήθη  
και να μην έζησε κανείς μεγάλος καλλιτέχνης,  
να μην εδημιούργησε με μαγεμένη σμίλη  
τα μαρμαρένια κάλλη σου που γράφ' η Ιστορία;

Πού κρύβονται τα έργα του μαζί με τ' όνομά του;  
Σε ποιόν αγρό, που ανόποπος  
τον σπέρνει ο Ζευγολάτης;

Σε ποιόν παράμερο γιαλό, που ξένοιαστος ο ναύτης  
αράζει τη βαρκούλα του μ' ένα γλυκό τραγούδι;  
Σε τίνος φτωχικού σπιτιού κοιμάται τα θεμέλια;

Εμείς μ' ευλάβεια σήμερα, με χέρι αγαπημένο  
συνάζομεν τα θρύμματα κληρονομιάς αγίας.  
Αλλ' όμως θάλη ένας καιρός, θα εφημερώση μέρα,  
ώ θαλασσοθεμέλιωτη πατρίδα, που  
η περασμένη δόξα σου, πεντάμορφη και ακαίρια  
θα λάμψη σ' ένα Απόλλωνα, σε κάποιαν Αφροδίτη.

«Απηγγέλη υπό του ποιητού κατά την ημέραν  
των εγκαινίων τού Μουσείου της Σίφνου», την  
Κυριακή 19 Αυγ 1900.

Σημειώσεις:

1. Απαραίτητες οι ευχαριστίες προς την καθ. Άννα Χρυσογέλου-Κατσή για τις παρατηρήσεις της κατά την επιμέλεια του παρόντος άρθρου.
2. Στο παρατιθέμενο ποίημα διατηρήθηκε η ορθογραφία του πρωτοτύπου.